

*Leo y escribo en mi lengua.
Zapoteco Sierra Sur/NEA
Ról y rkuaa diidx zah. Didzá*

Nah la:

Giehdx ladx la na:

Nah re nuu leen lyuh:

DIRECTORIO
Mtro. Aurelio Nuño Mayer
Secretario de Educación Pública

Lic. Mauricio López Velázquez
Director General del INEA

Créditos de la presente edición

Coordinación general
Celia del Socorro Solís Sánchez

Coordinación académica
Sara Elena Mendoza Ortega
Elisa Vivas Zúñiga
Carmen Díaz González
Luis Alavez Bautista

Autoría del prototipo
Guillermina Duarte Hernández
Elisa Vivas Zúñiga

Adaptación para la población hablante
en lengua indígena
Virginia Martínez Cruz
Reina Zárate Martínez
Nicasio Martínez Miguel
Ansberto González Reyes

Asesoría académica
María Cristina Zarza Barrera
Natalie Marie O'Donnell Rivera

Revisión técnica
Miguel Angel Recillas
Liv Kony Vergara Romani

Asesoría y revisión lingüística
Nicasio Martínez Miguel

Revisión de la escritura en lengua indígena
Nicasio Martínez Miguel

Coordinación gráfica y cuidado de la edición
Greta Sánchez Muñoz
Adriana Barraza Hernández

Seguimiento editorial
María del Carmen Cano Aguilar

Revisión editorial
Gabriel Nieblas Sánchez
Eliseo Brena Becerril

Diseño de portada
Ricardo Figueroa Cisneros

Diseño y diagramación
Ricardo Figueroa Cisneros
Jesús García Morales
Damián Castro Calixto

Ilustración de portada
Javier Contreras Zavala

Ilustración de interiores
Javier Contreras Zavala
Ernesto Arce Ortega
Mario Grimaldo González
Irvin Richard Zela Vázquez
Melquiades González Becerra
Alejandro Villalobos González
Juan Jesús Sánchez Muñoz

Fotografía
Lizeth Arauz Velasco
Pedro Hiriart y Valencia

Leo y escribo en mi lengua. Zapoteco Sierra Sur/NEA. MIBES 3. Libro del adulto. D. R. 2015 ©Instituto Nacional para la Educación de los Adultos, INEA. Francisco Márquez 160, Col. Condesa, México, D. F., C. P. 06140.

Esta obra es propiedad intelectual de sus autores, y los derechos de publicación han sido legalmente transferidos al INEA. Prohibida su reproducción parcial o total por cualquier medio, sin la autorización escrita de su legítimo titular de derechos. Algunas veces no fue posible encontrar la propiedad de los derechos de algunos textos y/o imágenes aquí reproducidos. La intención nunca ha sido la de dañar el patrimonio de persona u organización alguna, simplemente el de ayudar a personas sin educación básica y sin fines de lucro. Si usted conoce la fuente de alguna referencia sin crédito, agradeceremos establecer contacto con nosotros para otorgar el crédito correspondiente.

ISBN *Modelo Educación para la Vida y el Trabajo*. Obra completa: 970-23-0274-9

ISBN *MEVyT Indígena Bilingüe con español como segunda lengua*: 970-23-500-4

ISBN *Leo y escribo en mi lengua.* Zapoteco Sierra Sur/NEA. MIBES 3. Libro del adulto: 978-607-710-378-3

Impreso en México

Ni ziääd loh gi'ch re

Lad ni
ziäada

Zekre nak gi'ch re

4

Ni zaloh ria dibuh

6

Ni rak
xkuaa

1

Ni rak 1 giäl rseed

12

Ni rak 2 giäl rseed

35

Ni rak 3 giäl rseed

59

Kalo ta ni pseed byana ikal

84

Ni rak
xkuaa

2

Ni rak 1 giäl rseed

102

Ni rak 2 giäl rseed

122

Ni rak 3 giäl rseed

143

Kalo ta ni pseed byana ikal

167

Lad ni rkaa ria ni pseedal

Zekre nak gi'ch re

Gi'ch re ni nu nial goka guuna wen luuy zek guul gan seedal goolal y kuaal diidx zah. Loh gi'ch re ziääd xdahl ria diidx ni ka loh gi'cha ni ndzääb goolal y ria ni ndzääb guul zek guul gan seedal goolal y kuaal.

Gi'ch re nla' na naka chop xkuaa. Tohb tohb loh xkua-a ziääd tsohn giäl rseed ni guunal.

Loh tohb tohb giäl rseed ni ziääd loh gi'ch re, ro'k ziääd tla' diidx. Behn ni kaseed luuy gunni behn dxiin ni guunal nidoo zek ta goolal, re gakbee behn kalota kayakbeel diidx ni kayool nu guun diidxa wen ni chiendza yob ikal, dion lina zuul gan gakbeel lliod zädzaa loh diidxa mase kahid zal gool diidxa. Re seedal lliod goolal ngiehdx, guul gan guula zakru. Loh tohb tohb giäl rseed ni ziääd loh gi'ch re, ro'k seedal kuaal deb ga tohb gi'ch y seedal gundza'kal diidx

ni pkaal. Nada gak ria gaka ni'k seedal,
luuy nu ra ni seedal. Luuy seed ga'k zal
gumbeel lliod nak diidx zah ni rniil. Tuhñ
rgieen xkiäl riehnn luuy sdxaa ro' laadxa
ni gakbeel ria ni'k.

Tsana gunnil dxiin gi'ch re, rkiin gak za
gunnil dxiin stsohn gi'ch: tohba la Gi'ch
ni rool behn loh, stoba nak Giche't ni
roob, ni ryohna naka Gi'ch ni ziääd diidx
ngahn loh. Tuhñ rniabn lool, tsana seedal
loh gi'ch re, rkiin gak za gunnil yon gi'ch
ro'k ni nehz sa rohn lool. Loh yohn ria
gi'ch ro'k ziääd gak za ria diidx ni ndzääb
goolal, ro'k ziääd ria ni ndzääb guul ria ni
rnii loh gi'ch re.

**Tuhñ rkit ro' laadxn ni slool seedal
loh gi'ch re.**

**Tuhñ rchiga'n luuy guul gan seedal
gool y kuaal diidx zah.**

Ni zaloh ria dibuh

Ria dibuh ni ziääd re sdxäla deb tas loh gi'ch re. Tohb, tohb dibuha, lad ni ka na, ni'k kaluuya luuy ni ndzääb guunal.

Gak giäl ruuy diidx. Lad ni gien dibuh re ganal, zaloh na ndzääb ganal loh dibuh ni ka ra o bal ni nu diidx ka ra, mna lliod nak diidxa. Loll zek golguy diidx dion kalo runni mniet dxiin ria diidx ni goold y kuaad.

Ni guunal nidoo zek ta goolal. Lad ni gien ria dibuh re ganal zaloh na re seedal lliod guul ni gakbeel lli kos kanii diidxa mase kaihdal gool deb ga diidxa. Nak ni guul gan guul nde, luuy rkiin gal dion lliod nak dibuh ni ziääd ra, chu xsell ka ra, kalo ta roob letr, zi'k za ndzääb gal dion lliina nu stob gi'ch ni nak zi'k nak gah gi'ch re. Tsana guul zi'k, ni'k zuuna wen ni gakbeel mase tonin ni rnii diidxa.

Lliod ndzääb goolal. Tsana gien dibuh re ganal, luuy kuadiaal diidx ni ka ra gool behna lool o laa gak za luuy goolal diidxa, gokbee lliod kanii na. Bal ni nadal ñakbee lliod rnii diidxa tsana biila o pkadiaala tohb, zek ndzääb ñabal gool behna diidxa lool stob o laa gak luuy biila stob.

Lli kos gokbeel loh diidxa. Lad ni ka dibuh re, ni'k zaloh na luuy, ndzääb snaa laadxaal kon nak ria diidx ni mas sak ni ziääd loh diidx ni biil.

Ria ni ziääd lo diidxa. Tsana ganal loh diidx re rok tsu'l kuidad loh ria gi'cha lliod rkaa na, lliod naka, ria diidx ni sak ni rkaa loh na y lliod ru' xnehz diidx loh na.

Lad ni ka dibuh re ni'k kasnaa na laadxal ni ndzääb guunil dxiin Gi'ch ni rool behn loh zek loh ni'k seedal ria diidx kob.

Goolal ngiehdx

1. La't nidoo slohd goold diidxa xkiäl rien gad.
2. Lolla zek guyd diidx dion lli kos gokbeed, lli kos rak laadx behn ni pkaa diidx re gakbeed.
3. Lolla zek seed goold ngiehdx y goolda zakru. Loll guund ni'k zek goold diidxa loh ria behn ni reseed riad.
4. Tsana loll goold, zek slohd gand dion lliod biild, kalo biild zakru y kalo rkiin seed rad. Gan gak zad dion lliina wen ka mniid ria diidxa, dion lliina nad ñool diidxa tsää tee o nsees tee za. Golñab loh sa'd ni resedriad giäb behn lohd kalo rkiin nak ni seed rad stonin nak ni guund gan goold deb ga gi'cha zakru.

Gak giäl ruuy diidx. Lad ni gien dibuh re ganal, zaloh na ndzääb ganal loh dibuh ni ka ra o bal ni nu diidx ka ra, mna lliod nak diidxa; loll zek golguy diidx dion kalo runni mniet dxiin ria diidx ni goold y kuaad.

Ria ni ziääd lo diidxa. Tsana ganal loh diidx re rok tsu'l kuidad loh ria gi'cha lliod rkaa na, lliod naka, ria diidx ni sak ni rkaa loh na y lliod ru' xnehz diidx loh na.

Kiil lli diidx kuaal. Tsana gien dibuh re ganal, ni'k zaloh na luuy rkiin guul *pensar* dion chu loh kuaal diidxa, lli diidx giääbal loh behna, lli mod giääbal diidxa loh behn; zi'k za ndzääb ganal dion lliod rchiga'l gien gi'cha tsana ba ptehba pkaal.

Kuaal tohb diidx. Ria ze' lad ni ka dibuh re ni'k kaluuya luuy nu rok kuaal o liäsal diidx ni ya ba nu ikal kuaal.

Gakndza'k diidx ni kuaa. Ria ze' lad ni ka dibuh re ro'k ndzääb kuaal o liäsal ria diidx nak ni ba been xkiäl rieenal kuaal. Gak ndza'k diidx ni ba kuaa. Tsana gien dibuh re ganal, ni'k rsnaa na laadxaal ni ndzääb gundza'kal ria ni ba pkaal. Ria ni pkaa biila stob dion lliina rnii ka na zi'k ni rchiga'l nii na. Zi'k za bal nak nu diidx nada nkaa zakru, naa bendza'ka pkaa na xnehza.

Guul *pensar* liiod ruun diidxa dxiin

Re gool deb ga tohb gi'ch zek nu mod gumbeel tohb diidx ni ru' loh diidx zah

Re gool deb ga tohb gi'ch zek nu mod slool gakbeel liiod nak tohb tohb diidx ni rliib sa' diidxa ni raka tohb gi'ch.

Re slool seedal gumbeel liiod nak tohb tohb diidx ni rliib ria diidx ni raka tohb gi'ch

Re ziääd xdahl loh ria ni guul lad ni gunnil dxiin ria ni pseedal liiod nak tohb tohb diidx ni rliib ria diidxa ni raka tohb gi'ch.

Gool gak zal ria diidx ni ka lad ni rnii psnaa laadxa diidx re o lad ni rnii luuy ndzääb ganal, ro'k ba rgixläya diidx lli mod rliib xtiidx zahni kaseedal zek zi'k yok zal ganal stob loh ria ni ba pseedal zek guul gan guul ria ni rkiin gak loh gi'cha.

Naa re gunxchiinal ria diidx ni ba pseedal

Ria ni ziääd re guul, re gunnil dxiin ria ni ba pseedal liiod nak tohb tohb diidx y gixläyal diidx liiod nak tohb tohb diidxa.

Ni rak

xkuuaa

giäl rseed

GI' CH NI RNII RIA NI GAK

Naa ni sloni' stob xmal ni kue skuel ro' yu' skuel re ni la "MIGUEL HIDALGO", Clave 20DPB1589N, ria masistr ni rseed ria benin skuel ni ba sia' pya tsohn ihz, ria behn xpenin skuel behn, been behn gi' ch ni mii ria ni gak ni saklohn bander.

NI GAK NIDOO

1. Zaklohn bander. Deb ni ted bander gol ria benin ni la behn dox.
2. Naa ted maistr ni rseed ria behn, gol behn ria ni ni sak ni gook gokla, goka ria dzh neen xmal re.
3. Naa ria benin skuel ni ba zya' pya tsohn ihz teda deda tohb poesi ni la Bander ni rap behn México.
4. Naa ria te ria behn ni re tas re gieeln xkant behn México.
5. Zaklohn bander tsa's bander tsutäa na.

NI RAK CHOP NI GAK

1. Na nii masitr Raymundo Reyes Rodriguez, laa behn mibee yu' skuel re.

Nde gaka logiehox, leen lyuh Bak, leen lyuh Luar, ni rak pchlin tiop dzh, bää may, ihz ni rak chop mil d

Behn ni been gi' ch re.
Xmaistr benin
Jbento Santiago Miguel

Behn ni mna
Maistr ni
Raymundo

Ria benin y bengol:

- Ria ni ba pseedal Iliod guul ni gakbeel loh tohb gi'ch mase kaihdal gool loh gi'cha, naa re been rchiin na. Re kiil Ili kos rnii loh gi'cha, kon nak diidx ni mas sak ni kanii gi'cha lool.
- Bdiil Ili diidx ziääd ra y diidx ni ziääd loh tohb, tohb ria gi'cha.
- Gool gak zal ngiehdx zi'k ni ba bzieed ka luuy.
- Bdiil loh diidxa Iliod ka na loh gi'cha, ni'k guun wen luuy gumbeel Ili gi'cha.
- Luuy gunni gak zal dxiin ria ni ba bzieed luuy Iliod rkaa tohb gi'ch.
- Bdiil Ili diidx kuaal Iliod kaa na y Iliod gundza'kal ni pkaal mna Ili mod rkuaa ria behna diidx zah.

Ni rak

giäl rseed

Ni rchiga'n gan ria behn

- Re luuy gool loh **gi'ch ni rkuaa rehdx loh junt** kiil ria ze' lad ni gool ni guun wen luuy gakbeel lli ngiähl rkaa ria gi'ch re.
- Gakbeel loh giäl rseed re lliod rriee xnehz diidx ni rkaa loh **gi'ch ni rkuaa rehdx loh junt** zek gumbeel gi'cha lliod brie xnehz diidxa tsana ba ka na loh gi'ch.
- Blää diidx loh **gi'ch ni rkuaa rehdx loh junt**, lli dxiin ruun gi'ch re.
- Goolal ngiehdx.
- Bdiil lli diidx ndzääb tsu' loh tohb **xki'ch domih ni rahll**.
- Pkaa tohb xki'ch domih benni dxiin tohb diidx ni ba pkaal kalo stob rkiin kaa tohb **xki'ch domih ni rahll**.
- Luuy loh **xki'ch domih ni rahll**, stob y gundza'kal lad ni rkiin gakndza'k.
- Bdiil lliod brie xnehz diidxa, lliod kuaa na, lliod nena loh gi'cha y lli diidx benni behn dxiin tsana kuaa gi'cha.
- Mna riop loh gi'cha lliod naka tohb tohba.
- Been *pensar* kalo ruuni behn dxiin ria letr re loh diidx zah **a, ä, e, i, o, u** y ria letr **aa, ää, ee, ii, oo, uu**.

Mna loh ria dibuh ni ziääd re be diidx riop behn ni rseed behn.

¿Lli kos kayak loh yon dibuha?

Luuy lli xliool, ¿lli gi'ch kaka' behn ni zu loh ni rakchop dibuha?

¿Gok rak sa' gi'ch re?

¿Chu behn ruun sa' gi'ch re?

¿Nu tsana ba kua'l tohb sa' gi'ch re?

**Biil ria diidx ni nak ngas de loh ria diidx ni ka re
y be diidx Ili kos guy behn deb loh diidx ni ka ra.**

Scuel telesecundaria

Clave:20DT 0741C

Ihz ni re scuela : 2008-2009

DIIDX NI ZIÄÄD RE: Raknab la't giääd junt

Logiehdx, leen lyuh Bak, leen lyuh Lua, ni rak chii chop dzeh, **bää ener**, ihz chop mil bigaa.

Behn ni ka' gi'che re: _____

Diidx ni ziääd re.

Ria maistr ni ruun dxiin ro' yu' scuel re, ria behn comité rñäb behn lohd la't ria **xsahn benin scuel giid tohb junt** ni gak loh canch ro' yu' scuel re. Junt re gaka tohb dzeh juev ni rak gahl tiop dzeh, bää ener, ihz chop mil bigaa, gal **chipchop hor**.

Tuhñ rñäbn lohd nak gaklaa la't, goltaa hor ni nak diidx, zi'k ni rnii loh gi'ch re. Ni'k tas nak diidx ni rniin lohd.

Ria behn ni been gichie't re

Maistr. Bernarda Vivas Velazco
MAISTR NI RNIBEE RO' YU' SKUEL

Behn ni la Cutberto Hernández Ángeles
COMITÉ SCUEL

Be diidx ria ni rakniptiidx lool.

¿Lli diidx xliool guy behn loh giäl ruuy diidx ni gak?

¿Chu ni'k pxääl gi'ch ni rak vis ria behn ni gak giäl ruuy diidx re?

Biil ria diidx ni ziääd re, gokbee lliod kanii na.

Bdiil diidx ni ridzu' loh ria diidx ni ka nidoo, loll zek pkaa tohb räy ni luuy diidx ni rñaaz sa' diidxa. Mna loh ni yabagok ra.

Skuel

Giehdx lad ni kuaa
gi'ch re ni rkuaa rehdx
loh junt

Lah gi'ch re

Gi'ch re zie na loh behn

¿Chu ni'k rkuaa rehdx
ria xsahn benin skuel?

Dzeh ni gak giäl ruuy
diidx re

Maistr ni rnibee yu'
skuel re la behn

Ni rak gahl chop dzeh,
bää ener, ni rak chop
mil stob sgaa ihz

Bernarda Vivas Velasko

Xsahn benin skuel

Gi'ch ni rkuaa rehdx
loh junt

Skuel *telesecundaria*

C. Pedro López
Ramírez

Logiehdx

Biil loh gi'ch ni rkuaa rehdx loh junt ria behn zek ro'k dxäl diidx ni ridzu' loh ria ni rakniptiidx lool. Tsana ba naanal kon ni ridzu' loh diidxa, zek been tohb X loh diidxa.

1. ¿Lli nehza rkaa rehdx ria xsahn benin skuel re?
 - a) Gak giäl ruy diidx lliod gak lonih ni rsnaa laadxn lliod bliaa tuhñ lachnia behn España.
 - b) Gak fir loh xbolet ria benin.
 - ch) Gak tohb giäl ruy diidx lad ni guuy mniet diidx lliod zääd skuela.

 2. Khor ndzääb tsaa ria xsahn benin skuel nak ni chä ra tsubee lah behn loh list:
 - a) 12:35 pm
 - b) 12:31 pm
 - ch) 12:10 pm

 3. Junt ni chie ria xsahn ria benin skuel sloh na las
-
4. Bal ni nu ni rkiin niptiidxal loh behn ni rnibee loh komite, ndzääb kiil behn re:
 - a) Car Calderón Quezada
 - b) Cutbert Hernández Ángeles
 - ch) Elí Guzmán Rojas

Ria diidx ni ziääd leen kuadrina bluuy kaloh ziääd ni zaloh na nak loh gi'cha, beenni dxiin tohb ray pkiida.

Dezh

Lad ni rnii lli skuela lli
mod rumbeen skuela

Lah gi'cha

Scuel telesecundaria

Clave:20DT 0741C

Ihz ni re scuela : 2008-2009

DIIDX NI ZIÄÄD RE: Raknab la't giääd junt

Logiehdx, leen lyuh Bak, leen lyuh Lua, ni rak chii chop dzeh, **bää ener**, ihz chop mil bigaa.

Behn ni ka' gi'che re: _____
Diidx ni ziääd re.

Ria maistr ni ruun dxiin ro' yu' scuel re, ria behn comité rñäb behn lohd la't ria **xsahn benin scuel giid tohb junt** ni gak loh canch ro' yu' scuel re. Junt re gaka tohb dzeh juev ni rak gahl tiop dzeh, bää ener, ihz chop mil bigaa, gal **chipchop hor**.

Tuhñ rñäbn lohd nak gaklaa la't, goltaa hor ni nak diidx, zi'k ni rnii loh gi'ch re. Ni'k tas nak diidx ni rniin lohd.

Ria behn ni been gichie't re

Maistr. Bernarda Vivas Velazco
MAISTR NI RNIBEE RO' YU' SKUEL

Behn ni la Cutberto Hernández Ángeles
COMITÉ SCUEL

Fir

Lli diidx ziääd
loh gi'cha

Behn ni
zie gi'cha loh

Psnaa laadxal diidx re...

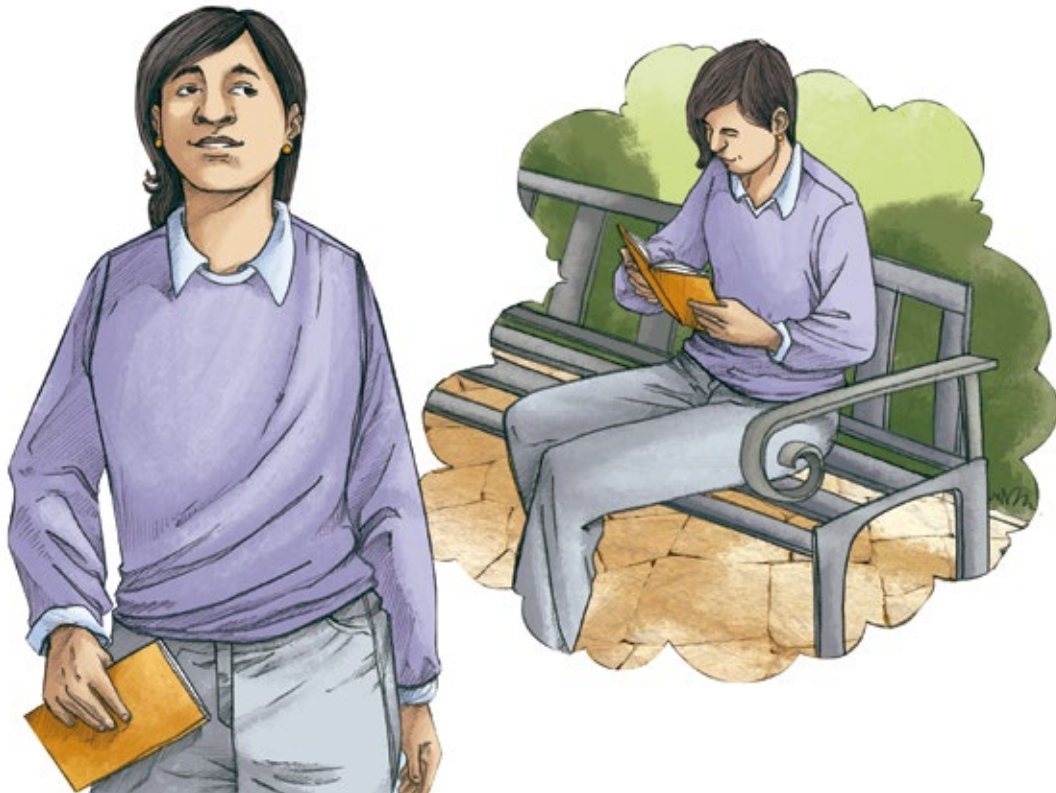
Tohb **gi'ch ni rkuaa rehdx loh junt** vis ria behn naka tohb gi'ch ni ruun wen rkaa rehdx ria behn chie behn lad ni raknab behn zek gak giäl ruuy diidx riee llia tohb diidx.

Goolal ngiehdx

1. Biil ngiehdx xtiidx mañ ni ziääd re, biil ria te diidxa zakru.

Tuhñ re rñäbn lool nidoo biila toob kal, leen xkiäl rieengal, psloh biil tsää, tsää. Tsana loll goola zi'k, zek be diidx lli kos gokbeel loh diidx ni biil.

Xtiidx mañ xiil ni la *tucán*

Nak naa nu tohb mañ xiil ni la *tucán*. Zääd diidx ne nak ta gokla mañ re nad xtiuh na gak lliool, nak zek win sa xtiuh maña. Zek tohb dzeh rähb *tucán* loh tohb mañ ni lliool xtiuh:

—Ñaab xtiuul tsanii, tsa chiniaa.

—Zek mañ ni lliool xtiuh pteeda xtiuh na zäni *tucán*. Kon ni kua' *tucán* xtiuh maña ya nad ra *tucán* ndzok ra xtiuh maña.

—Zeka nak naa, *tucán* lliool xtiuh na.

Agustín Díaz

**Behn ni bläs diidx re: J. Manuel Hidalgo Pérez
Gobierno del Estado de Chiapas**

2. Be tohb.

¿Lli kos nak ni gok ngahn luuy tsana biilal xtiidx *tucán*?

¿Lli diidx nak ni nadal ñuun gan ñool? ¿Lli nehz nadal ñuun gan ñoola?

¿Pchaa laadxal xtiidx *tucán* o nad?

Luuy ndzääb ganal...

Tsana roolal tohb loh gi'ch y roola ngiehdx, nidoo ndzääb ganal lli diidx rak laadx behn ni pkaa gi'cha giäba lool. Tsana ba naanal ni'k zek zuul gan gool gi'cha zakru, sniil ria diidxa zi'k ni ndzääb niila y ria behn ni kuadiah diidx ni kayool, zakbee behn ria diidx ni kayoolal loh behn.

3. Naa been *pensar* lli kos zaloh ria diidx ni biil loh gi'cha.

¿Llina gokbeel lli diidx kaniil loh tohb tohb *párrafo*?

Gokbe () Nad ñakbe ()

Nu ria diidx ni ziääd ra ni nadal ñuun gan ñoola nak ni ñuun xchieel zi'k ni ndzääb gaka.

Been gan () Nad ñun gan ()

4. Biil diidx “Bäig riopa byoob”, nde ziäada loh gi’ch ni la Gi’ch ni rool behn loh. Nidoo biila xkiäl riehen gal, lolla zek bzuh gak list goolal ngiehdx.

Nak ni seedal goolal ngiehdx, beenni dxiin ria ni kanii diidx ni ka re:

- Nidoo biil diidxa xkiäl riehen gal, biil tsää, tsää, gokbee lli kos rnii loh gi’cha y gok ruunni mniet dxiin gi’cha.
- Biil ria diidxa zakru gokbee ni kayool.
- Nak goolal nses ro’ ka. Blähz tonin lad ni zohb, koma, *punto*, lad ni zohb tsohn *punto* y lad ni nu *guión*. Ptsaa xchieel tsana rchaa behn ni kanii.
- Lad ni ziääd ria diidx lad ni rniptiidx behn, biila zi’k ni raka chieen tsana rniptiidxn, zi’k za lad ni rkiin dxeh loh mniet o tox mniet, biila zi’k ni rak chieen tsana rgieen zi’k.
- Ndzääb ganal lliod la diidx ni goolal, kalo ziäada loh gi’ch, lliod la behn ni pkaa nde, chu la behn ni ptsaa diidx re. Ria diidx re ndzääb giääbala tsana slooal goolal.

Biil ria diidx ni ka re, mna loh ria dibuha y biil ria diidx ni rnii tohb tohb behna.

Behn ni la An bga' behn dxiin top behn domih ni sutsää yu' skuel, zek nehza rkiin guun behn tohb gi'ch ni deed behn ka' ria behn ni ba bdihl.

Lliod gun nak ni
gakbee chu ni'k ba
dihll y chu ni'k kaihd
za.

Lliod gun nak ni gakbee chu
ni'k ba dihll y chu ni'k kaihd
za.

Loh tohb giche't
pkaa lah ria behn
ni ba dihl.

Lliod gun nak ni gakbee
chu ni'k ba dihl y chu
ni'k kaihd za.

**Be diidx riopd behn ni rseed luuy lliod nak diidx ni rniptiidx
behn luuy re y golguy diidx lliod zok mniet loh diidx ni
rakniptiidx lool.**

¿Lli kos xiool ndzääb guun behn ni la An?

¿Nu tsana ba pchaal liaadz ni kadxaa An?

¿Lli gi'ch rdeed behn rka'l tsana rgiilla domih ni rbee ro' skuel?

Mna Iliod nak gi'ch ni ziääd re, lolla zek biil loh gi'cha. Psaw lah gi'cha leen tohb kuadr, zi'k gak za been lah behn ni kagihll, Ili kos kagihll behna xkuent y Ili dzeh nak ni kagihll behn domiha.

Xki'ch domih ni rahll

Dzeh	Bää	Ihz
09	Sept.	2014
No. 37		

liak kua' behn 120.00

Kua xtomih behn ni la Adelina Cruz Luis

Liak pted behna Tohb gayuu gahl

Ili kos kayahll Kabee xtomih benin scuel

Fir

Ad Cruz Luis G

Pkaa loh ray re ria diidx ni psaawal.

Lah gi'ch re: _____

Lah behn ni rgihll: _____

Liak gall: _____

Dzeh: _____

Pkaa ray loh diidx ni ka nehz derech ni ndzääb kaa loh xki'ch domih ni rahll nu chidzu' na loh diidx ni ka nehz reves. Mna loh ni yabagok ra.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Lli kos rgihll behn.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Dzeh.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Liak kua' behn.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Kua'n domih de behn ni la.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Liak pted behna.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Kua xtomih behn ni la.

Lli diidx rkaa lad ni nii: Numbr.

Lli giche't ria'n lad ni rgiehll behn.

Lli giche't rka' behn ni rgihll.

Ni rkiin gall ka na kon letr.

Lah behn ni rgihll.

Dzeh, bää y ihz tsana rahll.

Giche't pchuk ni ria'n ni' xki'ch domih ni rahll.

Lli nehza kayahll.

Lli numbr nak xki'ch domih ni rahll ni kadeed behn.

Lia'k gall kon numbr.

Xki'ch domih ni rahll.

Lah behn ni rka' domiha o xfir behn.

Psnaa laadxal diidx re...

Behn ni rka' xtomih stob behn, rdeed behn **xki'ch domih ni rahll** zek laa gi'cha ruy diidx nya ka diidx le na kua' behn domiha. Ro'k rnii lli ngiähl kua' behn domiha, naka nu lli kos pto' behn o gohll behn tohb dxiin ni been behn o xi tas lli stob kos ni been pteed behn rek domiha kua' behn. Gi'ch re rsiuni na behn loh xtis, behn ni pteed domiha y behn ni kua' domiha. Bal nak behn ni blli tohb kos, bal nak ni bllii behn nada nriee zakru, gi'ch re zuuna wen behn zok behn kos ro'k ni kua' behn y yok xtomih behn. Bal nak ni rak laadx behn dxaal ni kua' behn gaka stob kos, gi'ch re zuuna wen behn ni guun behn ni'k.

Been tohb xki'ch domih ni rahll.

Behn ni la Klar bga' behn dxiin top behn domih ni sutsää yu' skuel. Ria behn ndzääb kuäik behn chii pes. Weh diidx loh behn, ria behn ni kill ndzääb ka' na tohb xki'ch domih ni rahll. Naa been yudar behn guun behn tohb xki'ch domih ni rahll, been yudar behn ku' ria ni ka re ni ndzääb tsu' loh gi'cha.

Lah gi'cha

Dzeh ni gok gi'cha

Kalo domiha

Lah behn ni kill y xfir behn

Lli kos been ni bdihll behn

Lah behn ni kadeed xki'ch domih ni rahll y xfir behn

[illegible]

Biil loh gi'cha stob mna dion lli na ka ria diidx re ni rakniptiidx lool.

¿Mna loh xki'ch domih ni rahll lina zakbee ka behn ni kaga's giche't ni kayahll?

¿Mna loh gi'ch ni beel lina naaza numbr ni ndzääb niaaza?

¿Llina ka loh giche'ta kon numbr y kon letr kalo nak domih ni gall?

Nak behn ni la Klar, ¿llina bya'ni na stob xki'ch domih ni rahll?

Bendza'k loh xki'chal, lolla zek mnab loh tohb sa' skueel goola loh xkiche'tal, mniptiidx nde loh na:

¿Lli na chä zahl ze' lad ni ka ria diidx ni rkiin kaa?

¿Llina rak gan rchiähl lah behn ni rgihll y bliak bdihll behn?

¿Llina zakbee ka behn kalo domih gall?

Pkaa tohb list lad ni tsu' ria diidx ni rkiin ka loh xki'ch domih ni rahll.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ble tohb diidx ni pkaal nehz ya ra beenni dxiin diidx ro'k, been tohb xki'ch domih ni rahll. Mnab loh tohb sa' skuel gak riopd golguun gi'cha, golkuuaa na loh xki'chal.

Gol guun gi'cha zi'k ni ba bzieed la't rak gi'cha.

Mna riop loh gi'cha

Loh giäl rseed ni zopgieen re, bzieed la't lliod rak tohb gi'ch ni la gi'ch ni rkuuaa rehdx loh junt y lliod rak gi'ch ni la xki'ch domih ni rahll. Naa mnii tsohn mod ni nak gi'ch re tohb tohba.

¿Lli mod nak gi'cha tohb tohba, lliod naka ren ka?

Gi'ch ni rkuuaa rehdx loh junt

Xki'ch domih ni rahll

Pkaa diidx ni raknab lool y be diidx lli kosa raknab lool.

¿Lliod rchaa mod ni nak gi'cha tohb tohba?

¿Gok y kalo ruunni mniet dxiin tohb gi'cha y kalo ruunni mniet dxiin stob gi'cha?

¿Lli nehza rkaa ria gi'ch re?

Guul *pensar* Iliod ruun diidxa dxiin

Biil diidx ni ziääd re.

Blaa riopa pchinch

Tohb dzeh nax **pchinch** ro' tohb **gibee**. Ro'k nax **pchinch** tsana gok laadx **pchinch** tiäs **pchinch** ted **pchinch** stob lad kuä' gibeea lad rek. Zek Ila ptiäs **pchich** ptsaa **pchinch** lad ni re tohb dzoon gita'. Zi'k zä **pchinch** zätiäs **pchinch** ni guun **pchinch** gan tsaa **pchinch** stob lad ro' gibeea lad ni rchiga' **pchinch**. Ba byaa te **pchinch** stob lad ro'gibee, stob sa tiäs **pchinch**, xiäl tsana Ila ptiäs **pchinch**, byahb **pchinch** zi'k sa loh **pchiin** ni rak loh nisa lad ni re gita ro' gibeea. Ro'k ka **pchinch** kagap xiil loh **pchiina**, tsana byaa tohb **gimbel** ro' gita'a. Zek rähb **pchinch** loh **gimbel**:

—Tindiull te been yudar nah re **riäl** loh **pchiin** re.

—Wen za —rähb **gimbel** loh **pchinch**.

Zek been **gimbel** yudar pchinch **briääl** pchinch loh **pchiin**. Tsana byaa **pchinch** nehz stob lada, zek rähb **pchinch** loh **gimbel**:

—Dioskiilln luuy beel yudar nah.

Laa gak ro' **gieea** zohb tohb yah bidx, ya ba pchu yaha zohba, nu

ka **blaa** leen yaha. Ro'k bia'p **pchinch** dech yaha, zie **pchinch** leen tohb gieedin ni zohb dech yaha, ro'k nu **bla**. Ro'k zie **pchinch** giäl rsi laadx, nu ka **blaa** ra. Ria **blaa-a** ni'k nsesa rsiaa na re na reyuuna dxiin. Zek rähba loh **pchinch**:

—Been yudar tuhñ re, loll zek ta zi laadxal.

—Nad —rähb **pchinch**, llie ta guun yudar la't. Naa nah rtsaa ro' ka, goldeed loseins geis tohb horin. La't nad gan lli liaadz pcha.

Blääs ria diidx ni nak ngas ni ziääd loh xtiidx “Blaa riopa pchinch”. Pkaa na len ria kuadrina bee lliod nak vokal ni siäädni na sa' ni nak: a, ä, e, i, o, u, o ria letr re: aa, ää, ee, ii, oo, uu. Mna loh ni yabagok ra.

Pchinch

Pchiin

Mna loh ria diidxa Ili mod ka na leen riop kuadrina y be diidx Ili kos ruun, ni rkaa diidxa ren ka.

Biil ngiehdx ria diidx ni ziääd re.

bla - blaa

dxin - dxiin

rnibe - rnibee

bääd - bäd

mill - miill

rbäl - rbääl

**Mna Iliod ka ria diidx ni ziääd leen riop kuadrina, loll zek
bdixlä'y diidx kalo rchaa ni ruun ni nak diidxa ren ka loh sa' na.**

Biil diidx ni ziääd re.

Loh diidx zah Logiehdx nu xdahl loh mod ni rkaa *vocal*.

Nu *vocal* ni rkaa tohb sa (a, ä, e, i, o, u) **y nu za
vocales ni rkaa chop** (aa, ää, ee, ii, oo, uu). Nu ria
diidx, ni rchaa sa mod ni rkaa vokala, rchaa gak za mod
ni zaloh diidxa, zi'k ni naka ria diidx ni mnaal loh ni ka
nehz ya ra, lad ni mnal loh tohb par tohb par diidx zi'k
naka nde: **bla-blaa, dxiin-dxin**, etc.

Zek nehza, tsana dzukuaan, rkiin kuaan didxa ni ndzääb
kaa ra zek ria behn ni gool diidxa nak dxiee behn ni
zaloh diidxa.

Tsana slool kuaal, nidoo byu' kuidad Iliod rgieeln tohb
tohb diidxa zek gakbeel Ili letr tsu' loh ria diidx ni kuaal.

Mna loh ria dibuh ni ziääd re y biil ria diidx ni ka len redon ro
ni ka nehz giät ra. Pkaa ria letr ni rak falt loh ria diidxa, loll zek
pkaa tohb ray pkiid lah dibuha riopa dibuha.

bl_____

pk_____dz

bl_____

pch_____n

pt_____

pch_____nch

pk_____dz

pt_____

b_____

b_____r

Ni rak

giäl rseed

Ni rchiga'n gan ria behn

- Gool ria diidx ni mas sak ni ziääd loh gi'ch re ni xlliool guun wen luuy gakbeel lli kos kani loh gi'ch re ni la **gi'ch ni rkaa rehdx behn**.
- Gakbeel loh giäl rseed re, lliod rree xnehz diidx ni rkaa loh **gi'ch ni rkaa rehdx behn** zek gumbeel gi'cha lliod brie xnehz diidxa tsana ba ka na loh gi'ch.
- Bdiil lli ria diidx luuy luy nu gakbeel, lli na gokbeel loh **gi'ch ni rkaa rehdx behn**.
- Seedal goolal ngiehdx zi'k ni ba bzieed ka luuy, ptsaa rchieel lad ni kiin gool zi'k nak ni rchieh lool.
- Bdiil lli diidx ndzääb tsu' loh **gi'ch ni rnii ria ni gak**.
- Luuy kuaal **gi'ch ni rnii ria ni gak**. Ble tohb loh ria ni ba pkaal kalo rkiin kaa gi'ch ni rnii ria ni gak.
- Biil loh **gi'ch ni rnii ria ni gak** diion lliod ka na y bendza'k lad ni rkiin gak ndza'k.
- Bdiil lliod brie xnehz diidxa, lliod kuaa na, lliod nena loh gi'cha y lli diidx benni behn dxiin tsana kuaa gi'cha.
- Mna riop loh gi'cha lliod naka tohb tohba.
- Been *pensar* kalo ruuni behn dxiin ria letr re loh diidx zah **ah, äh, eh, ih, oh**, uh naasa ria letr re **a', ä', e', i', o', u'**.

Mna loh ria dibuh ni ka re y be diidx riop sa' skuel ni rakniptiidx lohd.

¿Lli gi'ch xliool reka' ria benin skuel ni re loh dibuh ni ka nidoo?

¿Lli gi'ch xliool kayool behn ni nak xtie Sánchez?

¿Lli diidx xliool ziääd loh gi'ch ni reni ria behn ni re loh ni rak ryohn dibuha?

Biil diidx ni ka re y been ni rniäb behn lol.

Llindxa'p Alma Ros pteeda gi'ch ni ziääd re kua' behn. Been yudar behn gakbee lli diidx rnii loh gi'cha, biil ria diidx ni nak mas ngas ni ziääd loh gi'cha.

RIA NI GAK LOH LONIH

Ni **gak** ni rak tap hor nehz rsil

Ria behn scuel, ria behn maistr, ria behn
xtis gool behn Las mañanit loh ria na.

Ni **gak** ni rak **gahdz** hor nehz rsil

Guun behn tohb lonih ro' panteón.

Ni **gak** tas chil ptohb hor nehz rsil

Ria te na gaw behn gjät ni been ria
comité scuel pueist.

Ni **gak** ni rak **gäay** hor nehz dze

Ria te ria maistr ni ruun dxiin ro' scuel
Logiehdx guun behn lonih nehz giääl.

TOHB LONIH NI GUUN RIA MAISTR

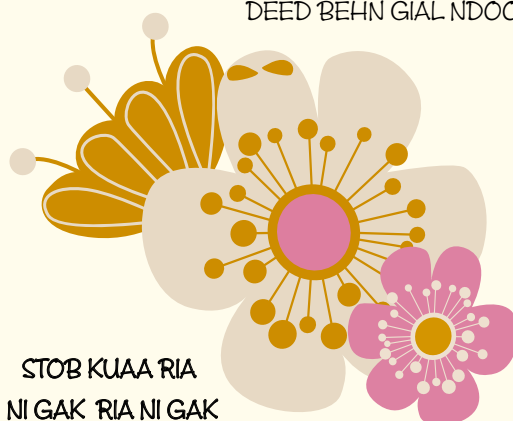
GOOL BEHN

YA' BEHN

GUUN BEHN GIÄL NÖOB

KIT RIA BEHN

DEED BEHN GIÄL NDOO

STOB KUAA RIA
NI GAK RIA NI GAK

**Mam ni'k nak lul tas
diidx zakru ni nu**

Nah rni Luuy tsana gjääbal mam ni'k nak lul tas diidx zakru.

Tsana rni diidx re, nada gäk rni na loh behn
ni byädni nah gichlyuh,
nah rni na loh behn ni gonchi nah.
Mase gjääl, westi behn mna behn nah,
nad mbee xkahy lad ni zu.

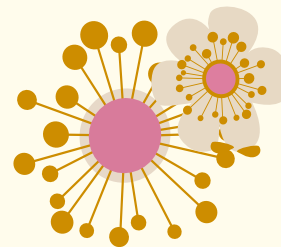
Mam ni'k nak lul tas diidx zakru ni rriääl ro
tsana ria ni kayun nada nriääl ñun.
Nad rak ladx, ria behn, syäälä ladx
diidx re,
nad rak ladx yääl ladx diidx re.

RIA'BEHN 'RO'YU' SKUEL, RIA XTIS
Y'RIA'BEHN NI NAK KOMITÉ:

RÑAB'BEHN

*Ria te ria xniäa
benin scuel*

GIÄÄD'BEHN LOH TOHB
LONIH NI GUUN RIA
MAISTR LAA NI
NAK XTSEH RIA NA.

Dzeh: ni rak chii dzeh bää
may ihz chop mil chii.

Bzok diidx loh ria ni ziääd re y be diidx riop tohb sa' skuel ria ni rakniptiidx lool.

Blohll ni mnal loh ria dibuha, ¿lli xliool lli diidx ziääd loh gi'cha?

¿Lli mod guul ni gakbeel kon diidx ni mas sak ni ziääd loh gi'cha?

Been ni rniäáb behn lool.

Biil gi'ch ni kua' behn ni la Alma Ros, biila gokbee lli kos kayool. Lolla zek mna dion lina ria diidx ni ziääd leen kuadr rooba naka diidx le o nada gak diidx le. Bal naka diidx le zek pkaa tohb tohb **X** loh diidx ni ni ka leen kuadr lad ni rnii diidx le y bal ni nada gak diidx le zek pkaa na lad ni rnii nada gak diidx le.

	Diidx le	Nada gak diidx le
Gi'ch re zie na loh behn ni la Alma Ros y loh xnia behn.	☐	☐
Ria behn ni nu gax ga ro' lihdx Alma Ros nad behn kuadiah son ni las mañanit. Son re zi'k sa ria xnia benin skuel ndzäáb kuadiah na.	☐	☐
Zak chie Alma Ros chie behn ro' lihdx giehdx lad ni rak giäl ruuy diidx chietahw behn giä ni dxiin tas chop or zä chipcho'p.	☐	☐

Zi'k ni rnii loh gi'ch ni rkaa rehdx behn ni kua' Alma Ros, zi'k bzok diidx loh ria diidx ni raknptiidx lool ni ka nehz giät re.

Dolores, lindxa'p Alma Ros, bzooba xreloh na kobee na chop or riol zä riol giääl (2:30). ¿Lli ngiähl bzooba xreloh na hor ro'k?

- a) Laa ni chie benina chieseeda.
- b) Laa ni chiestie benina hor rok.
- ch) Xdahl ro' ka xchiin benina nu guuna zeka chistie na hor ro'k.
- d) Chistie benina hor ro'k zek chie benina chieyoola las mañanit loh ria xniaa benin skuel, ria benina ndzaa loh ria benin ni rool.

Tsana byaa Alma Ros ro' yu' läy, kua' behn tohb gi'ch yee, tohb sa yee nak deba gicheta. Loh na ka tohb numr. ¿Lli ngiähl nak gi'cha zi'k?

- a) Numr re naka numr ni naaz yah xil lad ni kue behn.
- b) Numr ro'k gunxchiin behn tsana kit ria behn dion lina nu ni guun behn gan.
- ch) Yee ni nak zuuid behn laa gak yeea nu gi'ch ni kua' behn.
- d) Gi'ch ro'k kua' behn laa na ñäb behn ni gaw behn.

Dolores riopa Alma Ros rchiga' na wii na loh Bäd tsana ya' Bäd. Bäd naka sa' Dolores. Zeka rkiin tsaa behn ro' lihdx giehdix lad ni rak giäl ruuy diidx lad ni gak giäl rya'a. ¿Kohr rkiin ba re behn ro'k?

- a) 04:00 h.
- b) 14:00 h.
- ch) 24:00 h.
- d) 18:00 h.

**Biil ria diidx ni ka loh bäh re, blää xnehz ria diidx dion
kon ni zääd nidoo y kon ni zääd lult. Psloni' bzoob tohb
1 kuä' diidx ni xliool zääd nidoo, zi'k ba zääl lad ni tsaa
tas luuy 10.**

Ni ga' chii ptob
hor chietahw
behn giät

Ni rak chii
dzeh bää may,
ihz chop mil
chii

Tsana za laadx
behn ni ka' xniaa
benin

Pkit laadxal
mam

Ria maistr ni
rnibee ria yu'
skuel, ria xtis y
ria komite

Ria te xniaa
benin

Gi'ch ni rnii
kohr gak ria ni
gak

Lihdx giehdx
lad ni rak giäl
ruy diidx

Gi'ch ni rnii
ria ni gak loh
lonih

Behn ni rñäb
behn

Psnaa laadxał diidx re...

Gi'ch ni rkaa rehdx behn loh na rnii lli dzeh, hor y kalo gak tohb lonih, naka gaka tohb ze' lad ni nak sa behn ni rie ra, o gak za na lad ni rie zi'k sa loxtiee mniet o gaka tohb ze' lad ni zak giääd ria tas behn ni rchiga' giääd.

Goolal ngiehdx

Biil ria diidx re zi'k ni rnii re ndzääb goola.

- a) Bzii ria boleta. (Re kanibeel behn)
- b) Bzii ria boleta. (Re kadeedal rson behn)
- ch) Yo' tson zek giehn diaal zi'ka nak diidxa.
(Re kanibeel behn)
- d) Yo' tson zek giehn diaal zi'ka nak diidxa.
(Re kadeedal rson behn)

¿Lli kos ndzääb gakbeen loh diidx ni kani *a* y lli kos ndzääb gakbeen loh diidx ni kani *d*?

¿Bal nak ni guunal xchieeal, tohb sa mod goolal ria te diidxa, nak luuy
¿lli xliool sdxaa mod ni zaloh na tohb tohba o nad?

¿Lli nehza rkiin, tsana rgieeln, gíeen xchieen zi'k ni ndzääb gaka?

Luuy ndzääb ganal...

Tsana goolal tohb loh gi'ch o tsana kayuyal diidx, rkiin tsaal xchieel zi'k ni
rchiga'l gakbee behn diidx ni kayool o ndzääb tsaal chieel zi'k ni rchiga' behn
ni pkaa gi'cha gakbeen ria diidx ni pkaa behn.

Biil ngiehdx diidx ni ziääd re.

Tuhñ re rdeen rson luuy nidoo ndzääb goolal toob kal tsää tsää, gokbee lli kos kanii diidxa lool.

Behn ni la Confucio rähb behn:

“Be diidx ni naanal, naka rkualool naanal ria kos ni nadal gan. Bal nak ni guul zi’k zek ba ra’pal ni nak giäl nahn le”.

“Tsana gumbeel tohb behn wen, bdxiga’ gak luuy zi’k ni nak laa behn. Tsana gumbeel tohb behn ni nad gak behn zakru, mnaa laa gak lool dioon malläh luuy zi’k ni ruun za behn ruul”.

“Tsana guynil diidx tohb behn ni rchaa ro’ diidx ruyd riopd, zek ria te ria ni rniil loh behn guul, luuy ndzääb guula ria te na”.

Biil diidxa stob been zi’k ni rniin lool re.

Biil *párrafo* ni ka nidoo:

Mnii na zi’k nak ni kadeedal rson behn.

Biil ni rak chop *párrafo*:

- Tohb la’ diidxa ni ka nidoo biila zi’k nak ni kanibeel behn ni kayoolal loh.
- Stob la’ diidxa ni’k biila zi’k nak ni kadeedal rson behn.

Biil ni rak tsohn *párrafo*:

Biila been chieel zi'k nak ni kadeedal rson behn.

Naa been *pensar* Ili kos zaloh ria diidx ni biil loh gi'cha.

¿Llina gokbeel Ili diidx kanii loh tohb tohb *párrafo*?

Gokbe () Nad ñakbe ()

¿Nu ria diidx ni ziääd ra ni nadal ñuun gan ñoola nak ni ñuun xchieel zi'k ni ndzääb gaka?

Been gan () Nad ñun gan ()

Biil diidx “Bäig riopa byoob”, nde ziääda loh gi'ch ni la Gi'ch ni rool behn loh. Nidoo biila xkiäl riehen gal, lolla zek bzuh gak list goolal ngiehdx.

Nak ni seedal goolal ngiehdx, beenni dxiin ria ni kanii diidx ni ka re:

- Nidoo biil diidxa xkiäl riehen gal, biil tsää, tsää, gokbee Ili kos rnii loh gi'cha y gok ruunni mniet dxiin gi'cha.
- Biil ria diidxa zakru, gokbee ni kayool.
- Tsana kayool ngiehdx, ptsaa chieel lad ni ndzääb tsaal chieel zek gakbee ria behn diidx ni kayool.
- Ndzääb ganal Iliod la diidx ni goolal, kalo ziääda loh gi'ch, Iliod la behn ni pkaa nde, chu la behn ni ptsaa diidx re. Ria diidx re ndzääb giääbala tsana slooal goolal.

Biil ria diidx ni ka re, mna loh ria dibuha y biil ria diidx ni rnii tohb tohb behna.

Behn ni la Marta nak behn maistr ro' tohb skuel ni re nehz ni la San Felipe del Agua. Maistr ni rnibee ro' yu' skuela mnaba loh behn guun behn tohb gi'ch Iliod zakloh ria behn bander gal dzeluñ, bää may re.

Pkaa diidx ni raknptiidxlool, lolla zek golguy diidx riopd tohb sa' skueel dion liiod pkaad tohb tohbd.

¿Lli gi'ch rkiin guun maistr ni la Marta?

¿Llina sak dxiin ni guun gi'ch ni mnäb maistr ni rnibee ro' skuela?

¿Llina naanal liiod nak gi'ch ni nzääb guun maistr Marta?

Mna Iliod nak gi'ch ni ka re, loll zek biil gi'cha. Bzuh tohb ray nehz ni' ria diidx ni mas ngas, lad ni rnii Ili nehza gok gi'ch ni rnii ria ni gak, chu behn ziääd lah loh gi'cha, Ili kos guun ria behna y Ili dzeh gak ria ni gak.

GI'CH NI RNII RIA NI GAK

Naa ni sloni' stob xmal ni kue skuel ro' yu' skuel re ni la "MIGUEL HIDALGO", *Clave* 20DPB1589N, ria maistr ni rseed ria benin skuel ni ba zia'pya tsohn ihz, ria behn xpenin skuel behn, been behn gi'ch ni rnii ria ni gak ria ni gak ni saklohn bander.

NI GAK NIDOO

1. Zaklohn bander. Deb ni ted bander gool ria benin ni la behn dox.
2. Naa ted maistr ni rseed ria behn, gool behn ria ni ni sak ni gok gokla, goka ria dzeh neen xmal re.
3. Naa ria benin skuel ni ba zya'p ya tsohn ihz teda deda tohb poesi ni la Bander ni rap behn México.
4. Naa ria te ria behn ni re tas re gieeln xkant behn México.
5. Zaklohn bander tsa's bander tsutsää na.

NI RAK CHOP NI GAK

Na nii maistr Raymundo Reyes Rodríguez, laa behn rnibee yu' skuel re.

Nde gaka Logiehdx, leen lyuh Bak, leen lyuh Lua; ni rak pchiin tiop dzeh, bää may, ihz ni rak chop mil chii.

Behn ni been gi'ch re:

Xmaistr benin
Rigoberto Santiago Miguel

Behn ni mna loh gi'ch re

Maistr ni rnibee skuela
Raymundo Reyes Rodríguez

Loh ria ray ni ka nehz giät re ro'k pkaa ria diidx ni bzuul ray ni'.
 Pkaa na zi'k ni ka sa na loh gi'ch mna kon ni ka nidoo, zi'k ba
 zääl lad za' tas ni bzuul ray pkaa na re.

Psnaa laadxal diidx re...

Tohb **gi'ch ni rnii ria ni gak**, loh na ziääd ria te ria ni gak, ba brie xnehza
 kon ni gak nidoo, lli dzeh gaka, kalo gaka. Ria ni rnii loh gi'cha gak, bal ni rkiin
 pak nu ni dxaa, rak rchaa na. Ro'k gak za ziääd chu nik nak ria behn ni guun
 ria ni rnii loh gi'cha y khor ted behn.

Pkaa tohb gi'ch ni rnii ria ni gak.

Behn ni la Bet, nak behn maistr ro' yu' skuel sekundar ni la Narcis Bassols. Maistr ni rnibee skuel re rähba loh behn guun behn tohb gi'ch ni rnii ria ni gak. Maistr Bet zekre blää xnehz behn ria ni gak ni zakloh mniet bander. Tsana ga' gahdz or riol zek riee bander teda ni zakloh behna. Ni ga' ni rak xuhn hor zek gool ria benin xkant behn México. Tsana ga' xuhn hor riol zek ria benin ni ba zya'p chop ihz re na skuel ni'k goola ria ni sak ni gok gokla gak y goka leen xmal re. Tsana ga' gaa hor riol zek zakloh behn bander teda tsa's *bandera* gie na tsutsää na. Ria te ria nde gaka dzeh mierk ni rak gääy dzeh, bää may ihz re. Naa been yudar maistr Bet guun behn gi'ch re, riee xnehz diidx ni ka loh na, beenni dxiin ria ni ba bzieed luuy lliod rak sa' gi'ch ro'k. Mna gak za loh ria ni rniptiidx behn lool re nde guun yudar luuy ni gak gi'cha.

¿Llina rnii loh gi'cha kon ria ni gak y lliod gaka, kon ni gak nidoo y kon ni gak lult?

¿Pkaa behn khor gak tohb tohb ria ni ndzääb gak?

¿Llina rakbee mniet chu ni'k guun tohb tohb ria ni gak?

[illegible]

Mna loh gi'cha lina pkaa kal ria ni rakniptiidx lool re.

¿Lina pkaal dzeh ni gak nde ni sakloh behn bander?

¿Lina blu'l lah gi'cha lli kosa gak?

Naa beendzak loh xki'chal. Zak mnab loh tohb sa' skueel goola loh xkiche'tal lolla zek niptiidxa ria nde lool:

¿Lina ndon chu behn been gi'ch ni rnii ria ni gak?

¿Lina rnii kalo ta xchieh gak gi'ch ni rnii ria ni gak?

Loh ria ray ni ka re ro'k pkaa lina nu ra stob ze' lad ni ruunni behn dxiin tohb gi'ch ni rnii ria ni gak.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ria ni pchäl kalo stob ze' ruunni mniet dxiin gi'ch ni rnii ria ni gak, ble tohba zek been tohb gi'cha. Ble tohb sa' skuelal ni gak riopd. Ria ni kuaad, golkuua na loh xki'chd lad ni rkuaad.

Tsana ba pkaad gi'cha, zek golgahn loh gi'cha dion lina goka zi'k ni ba bzied la't nzdäb gaka zi'k ni goka stoba.

Mna riop loh gi'cha

Loh giäl rseed ni zo'pgieen re, re bzied la't lliod rak gi'ch ni la gi'ch ni rkaa rehdx lo lonih y gi'ch ni rnii ria ni gak. Pkaa tsohn mod ni nak tohb tohb gi'cha.

¿Lli mod nak gi'cha tohb tohba, lliod naka ren ka?

Gi'ch ni rnii
ria ni gak

Gi'ch ni rnii
ria ni gak

Pkaa diidx ni raknab lool y be diidx lli kosa raknab lool.

¿Lliod rchaa mod ni nak gi'cha tohb tohba?

¿Gok y kalo ruunni mniet dxiin tohb gi'cha y kalo ruunni mniet dxiin stob gi'cha?

¿Lli nehza rkaa ria gi'ch re?

Guul *pensar* liiod ruun diidxa dxiin

Pkaa tohb ray lad ni ka lah dibuha a lad ni ka dibuha.

bla'

blah

pchi'

pchihn

yuh

yu'

Mna loh tohb tohb *par* diidx ni ka nehz ya ra y bzok diidx loh ni rniptiidx behn luuy re.

Mna loh tohb tohb *par* diidx ni ka nehz ya ra, ¿lli kos ruun ni rchaa mod ni zaloh diidxa?

¿Lli nehza rkaa diidxa ren ka?

Biil diidx ni ziääd re.

Loh diidx zah Logiehdx ro'k nu xdahl-loh ria letr.
Re seedn ria nde:

1. Ria letr ni rkaa zekre: **ah, äh, eh, ih, oh,, uh**
y **tsana** rniin ria diidx ni naaz letr re, ni lloll tas
rniin letr, rliät tenin bee ro'n.
2. Stob nehz ni ni rkaa zekre: **a', ä', e', i', o', u'** y
rumbeen letr re, tsana rgieelna, rchie' loh bee
giehnn.

Zek nehza rkiin gan lliod nak tohb, tohb letr re
tsana kanií miet y tsana rkuaa miet zi'k gien gan
niin diidx ni rak laadxn y nadn llien guun ria letr ni
rkiin tsu' loh diidxa.

**Loh ria diidx ni ka re, mna dion kon diidx ni nad ndza'k ka na.
Tsana ba pchäla, zek pkaa ria ga diidxa sta nkob loh ray ni ziääd
nehz giäät ra, pkaa ria te diidxa zakru.**

Pchihn naka tohb mañ ni win sa, nu xuhn ni' maña.

Pchi' ngohl tsana naka bengol, maz lliool xkächa.

Na' kuäik bziaa ihz re.

Kuch ni pto nee **nah** ka na.

¿Lli kos ptsaal loh ria diidx ni pkaal stob?

¿Lli xiool, rkiin kaa ria diidxa zakru? Bal ni xiool rkiin kaa diidx xnehza,
¿lli nehza rkiin kaa na xnehza?

Bal ni xiool nad rkiin kaa na xnehza, ¿lli nehza xiool llete rkiin kaa
xnehza?

Pkaa tohb diidx ni naaz letr ni rñäb behn lool.

Pkaa diidx kon ria letr re.

(ah) _____

(äh) _____

(eh) _____

(ih) _____

(oh) _____

(uh) _____

Pkaa diidx kon ria letr re.

(a') _____

(ä') _____

(e') _____

(i') _____

(o') _____

(u') _____

Ni rak

3

giäl rseed

Ni rchiga'n gan ria behn

- Ganal loh **gi'ch ni win** re y gool loh na re rek zek gakbeel lli diidx nak ni ziääd loh na.
- Gakbee re seedal lliod rree xnehz diidx ni rkaa loh **gi'ch ni win** zek gumbeel gi'cha lliod brie xnehz diidxa tsana ba ka na loh gi'ch.
- Gixlä'y diidx ria ni mas sak ni gokbeel loh **gi'ch ni win** re, zek dion lina zakru ka kayakbeel ria ni rnii loh gi'cha.
- Lolla zek goolal ngiehdx zi'k ni ba bzieed ka luuy, ptsaa rchieel lad ni kiin gool zi'k nak ni ni rkit laadxal.
- Bdiil lli loh giäl rseed re luuy gal dion lli diidx ndzäáb tsu' loh **diidx ni rre'ch**.
- Pkaa **diidx ni rre'ch** ble tohba loh ria ni ba pkaal kalo rkiin kaa.
- Mna loh gi'cha lliod naka y bendza'ka lad ni rkiin **diidx ni rre'ch**.
- Bdiil lliod brie xnehz diidxa, lliod kuua na, lliod nena loh gi'cha y lli diidx benni behn dxiin tsana kuua gi'cha.
- Mna riop loh gi'cha lliod naka tohb tohba.
- Been *pensar* kalo ruuni behn dxiin ria letr re **ll-x, z-s** loh diidx zah.

Mna loh ria dibuh ni ziääd re, lolla golguy diidx riop tohb sa' skuel lliod nak ria ni rniptiidx behn lohd.

¿Nak luuy, lli diidx xiool ziääd loh gi'ch re lad ni ka ria dibuha?

¿Nu tsana ba pteed behn sa' gi'ch re kua'l?

¿Kalo pteed behn sa'gi'ch ni nen loh dibuha kua'l?

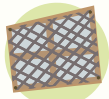
**Mna loh Giche't ni roob, mna loh ria dibuh ni ka
loh na, mna loh ria numbr y mna loh ria diidx
lad ni siääd ria letr ni rob, loh gi'ch ni siääd re.**

¿Naal Ili cos guul nak
ni guul gan nak tsu' bläidgin
leen yu' gohda luuy?

1. Blät nis neen plior,
llär y gis ni ra'pal.

2. Pka laihd may ro' ria
ventan. Bal ni guul gan
zak kuaal rmed loh
laihd zek gät bläidgin.

3. Pkaa laihd ro' xloonal
tsana geisal zek nad
bläidgin gohd luuy.

4. Psaaw ro' ria ze' lad
ni zohb gleeed rdieed
zek nad maña
tsu' leen yu'.

¿Lli cos ndzääb
guunal ye'ch
bläidgin dech yu'?

1. Psya dech liidxal,
psääb ria te cos lad
ni rbeigiäl nis
(zi'k nak lat, cubet y llanti).

2. Psaaw ro' tank lad
ni ru' nis.

3. Ptiuu ria gihll
ya' ni nu dech liidxal.

4. Bzä'k ria gixbyuhy
o blu' na leen yuh.

¡Golgool loh nde!

Ria diidx ni ziääd
re sak ro' na.
Loh na rnii lliod
ganchil, luuy y ria
behn ni ryal
bal ni ñaaz giäl
gihdx la't.

* Tsana flete kalo re giäl nis, nad psik gats ra.

* Tsana flete psik, nad bläidgin gats
ni tie'ch giäl gihdx ni la dengue y paludismo.

* Nak gad loseins tal bläidgin ni rtle'ch giäl
gihdx ni la dengue y paludismo.

¿Lli cos nak dengue
y paludismo?

Naka giäl gihdx ni rhaaz mniet
tsana rgohd' bläidgin mniet y
nu tsana rak laadz rgul't giäl
gihdx mniet.

Ria te ria behn guun
behn cuidad laa behn loh
giäl gihdx re ni la dengue.

¿Lli mod guul ni gakbeel
llina kanil giäl gihdx ni la
dengue y paludismo?

Nak diidx xtil, giäl gihdx dengue la gak za' na
la francozo o fiebre quebrados.

Giäl gihdx re raka xlia,
ru' mniet xlia zi'k tsohn
gobihdx hasta gäy
gobihdx, raknaa mniet,
ria pint mniet.
Bal nak ni rak mniet
reis ro' ka nu tsana
rxie' mniet rehn.

Giäl gihdx ni la
paludismo ni'k raka
xlia, rhaaz gop mniet,
rkans mniet y räälz
yoob ik mniet.

**Be diidx riop sa' skuel y bzok diidx loh ria ni rniptiidx behn lol.
Pkaa diidx ni rnimptiidx behn lool.**

¿Lli diidx xiool ziääd loh gi'cha?

¿Ria letr rooba y dibuh ni rluuy chu ni'k rdeed gi'cha, llina ruuna yudar
ni rakbeel lli kos kani gi'cha?

¿Lli nehza xiool sak diidx ni ka loh gi'cha?

Biil ria diidx ni ziääd re, biila zakru gokbee ni kayool.

**Pkaa numr 1 a numbr 10 neen ria kuadr ni win psloni'
pkaa tohb lad ni rsloni' diidxa y zi'k ba zääl zäbää
xneezal ria diidxa.**

Byok biil loh gi'cha bal tas ni rkiin yo'kal nak guul gan kuää xneezal
diidx ni ziääd re.

☐

Ria ni ndzääb gieen zek nak gawya' blädidgin tuhñ.

☐

¿Lli mod guul ni gakbeel llina kanil giäl gihdx ni la
dengue y paludismo?

☐

¿Lli kos nak *dengue y paludismo*?

Ba gok tsohn o gäy gobihdx ba kani behn xlia, rakna dxit nu behn, ba kariee manch bääl dech behn, zi'k sa rxie' behn rehn.

Giäl gihdx ni la *paludismo* ni'k raka xlia, rñaaz gop mniet, rkanis mniet y räaiz yoob ik mniet.

Ba nak llete nis re giääl zek nad ria bläidgin gats.

¡Golgool loh nde!

¿Ria te ria behn guun behn kuidad laa behn loh giäl gihdx re ni la *dengue*?

Diidx re saka, zuuna wen luuy ni nad giäl gihdx ñaaz luuy y ria tasd ni nak tohb yu'.

Ria ni ndzääb gien zek nad ria bläidgin gats.

Been tohb ray pkiid ria diidxa zek niina ria ni ndzääb gien zek nad ria bläidgin tahl. Ria ray ni guul nad ndzääb gala kuä' sa' na.

lää

pllä't

ria tamb ni ru' nis

beenni dxiin

lahid

tank

jarr y maset

may

blää o pkä'ch

nis ni ru' florer

nis ni re giäl

gihll byuy

y ventan ni ka may ro'

bee

gilla'

Pkaa tohb kruhiz X loh diidx ni ridzu' ni rdeeb ik diidx ni ka re.

Ria letr ni roob ni'k ka na kuä' ria dibuha:

- a) Zek nena ntsääy.
- b) Zi'k tas naka.
- ch) Zi'k tas mnab behn gak gi'cha.
- d) Rluuya diidx ro'k naka diidx ni sak.

Ria numr naka maz letr ngas zek gakbeen:

- a) Kon nak ria ni rnii doktor ndzääb gieen.
- b) Kon ria ni gien zek nak tahl bläidgin.
- ch) Bal dzeh ru' mniet xlia tsana rñaaz *paludismo dengue* mniet.

Ria letr ni rkaa tsana rniptiidxn behn tohb diidx lohn y ziääd gak za ria letr ni rgieennin dxiin ni rluuy tuhñ ndzääb gieel diidxa zi'k nak ni rrrchieh loh mniet, ruuna wen zek:

- a) Gien gi'cha ntsääy.
- b) Dion lli diidx rnii loh gi'cha.
- ch) Gakbeen ria tas ze'k lad ni ziääd ria letr re tohb sa mod zaloh ria diidxa.

Psnaa laadخال diidx re...

Gi'ch ni win tohb dop gah ruya diidx ria ni rchiga' behn gakbeen o dion. Tsana rak laadخال sääbal tohb gi'ch ni win, nidoo gax mna loh na dion lina llete rkiin gal ria diidx ni ziääd loh na. Bal ni nak ni rkiinal diidxa, zek kua' gi'cha pxoba tohb ze' lad ni naal ro'k llooba y gool loh na tsana kiil ria diidx ni ziääd loh na.

Goolal ngiehdx

1. Biil ria diidx ni ziääd re, pseed biila zi'k ni raknab lool.

- a) Laa behn nak lul tas behn wen. (Biila zi'k nak ni rkit laadخال)
- b) Pen tas riehn dia tsana bgiein diidx. (Biila zi'k nak ni rwin laadخال)
- ch) Biädni behn ria te ni rkiin gak lonih. (Biila zi'k nak ni rkit laadخال)
- d) Nah pchiga ro' ñun yudar luuy. (Biila zi'k nak ni rwin laadخال)

¿Lli kos ndzääb gakbeen loh diidx ni ka lad ni ka **a** y lli kos ndzääb gakbeen loh diidx ni ka lad ni ka **d**?

Bal nak ni guunal xchieeal tohb sa mod tsana goalal ria te diidxa,
 ¿sdxaa mod ni gakbeen loh tohb tohb diidxa o nad?

Tsana gieeln ngiehdx, ¿lli ngiähl rkiin gieen chieen zakru?

Luuy ndzääb ganal...

Tsana goalal ngiehdx, luuy zak guun xchieel zi'k ni rchaa laadxaal gakbee
 behn diidx ni kayool. Nak ni guul gan guul nde, nido ndzääb gakbeel lli kos
 kani loh gi'cha, mna dion llio kos rchiga' behn ni pkaa gi'cha gakbee mniet.
 Tsana loll guul ni'k zek slooal seedal lli mod goalal, kalo nak ni guunal xchieel
 tonin mas ngiehdx, kalo nak ni goal zi'k nak ni rkit laadxa o rwiin laadxaal o
 rlial. Zi'k za pseed ptsaa chieel tsana goal ria diidx ni mas sak ni xliool ndzääb
 gakbee ria behn ni rekuadiah diidx ni kayool.

Tsana goal zi'k ni dzudeedn rson luuy re, nde zuuna wen luuy nu ganal lli kos
 gokbeel loh diidxa y ria behn ni kayool loh, zakbee behn diidx ni ziääd loh
 gi'cha.

2. Biil ngiehdx xtiidx mañ ni ziääd re, biil ria te diidxa zakru.

Nidoo pseed biil gi'ch re toob kal, leen xkiäl riehen gal. Tsana kayoolal, gokbee lli kos kani loh gi'cha.

Zekre ndzääb gaw miet giät

Nak gok la, tsana mbahñ ra pxie, zakru ro' nak ria rson ni rdeed behn tuhñ.

Pxie la behn Tiburs. Nak zek nu tsana rsiohb rdeed behn rson tuhñ ruslah behn. Ba bengol ro' ka behn, ba nkua't diah behn pen tas riehn diah behn. Tsana rniin loh behn ngiehdx, zek riehn ka diah behn. Laa behn nahn behn rdeed behn rson tuhñ, zakru ro' nak rson ni rdeed behn. Nak zek nah re win ra nah. Lad ni zohb behn, lla rree behn giäb behn lo:

—Nak gaawal giät ni nla. Zohb behn rnii behn lo.

—Bal ni pcha' giäta, tsana gaawal giäta, nidoo psyähla, zek llete gak lääyal, za'pal lääyal rchieh ro. Nak gaawal ria tas ni nla, nidoo psyähla.

3. Naa been *pensar* lli kos zaloh ria diidx ni biil loh gi'cha.

¿Llina gokbeel lli diidx kanii loh tohb tohb *párrafo*?

Gokbe () Nad ñakbe ()

Nu ria diidx ni ziääd ra ni nadal ñuun gan ñoola nak ni ñuun xchieel zi'k ni ndzääb gaka.

Ben gan () Nad ñun gan ()

4. Biil diidx “Ngolbehz riopa koyot”, nde ziääda loh gi'ch ni la Gi'ch ni rool behn loh. Nidoo biila xkiäl riehen gal, lolla zek bzuh gak list goolal ngiehdx.

Nak ni seedal goolal ngiehdx, beenni dxiin ria ni kanii diidx ni ka re:

- Nidoo biil diidxa xkiäl riehen gal, biil tsää, tsää, gokbee lli kos rnii loh gi'cha y gok ruunni mniet dxiin gi'cha.
- Biil ria diidxa zakru, gokbee ni kayool.
- Tsana dxäl ria diidx ni rchaa laadxal, biila ni giena zakru, blap chieel o psyahb chieel, biila zi'k nak ni rkit laadxal o zi'k nak ni rlial. Tsana goolal ria diidxa, ndzääb giena zi'k ni rchiga'l gielna loh ria behn ni rekuadah.
- Ndzääb ganal lliod la diidx ni goolal, kalo ziääda loh gi'ch, lliod la behn ni pkaa nde, chu la behn ni ptsaa diidx re. Ria diidx re ndzääb giäábala tsana slooal goolal.

Biil ria diidx ni ka re, mna loh ria dibuha y biil ria diidx ni rnii tohb tohb behna.

Behn ni la Auror bya'nni behn yu' lad ni bree xsahn behn. Na rchiga' behn deed behn yu'a ree behn yu'a. Auror rak laadx behn kuää behn diidxa loh periodiko. Zi'k sa rak laadx behn kua behn tohb lahid dech yu'a, loh na ka numr lad ni nii ria behn ni rchiga' ree yu'a. Laa behn rchaa behn liaadx nad behn gan lliod kaa loh laihda y lliod kaa diidx ni chiee loh periodiko.

¿Lli mod sloni diidxa?

Pkaa loh gi cha luuy kadeedal yu'a re behn y be diidx lliod nak yu'a.

Ni'k xuuy wen naka kaa na loh periodiko. ¿Naa zek lliod kaa loh laihd ni kaa ro' yu'a?

Laa gak zi k pkaa loh laihda ni kadeedal tohb yu ni ree behn y pkaa gak za numr lad ni nii behn ni rchiga ree yu'.

Ble tohb sa' scueel ni gak riopd guyd diidx lliod nak ni rakniptiidx lohd. Lolla zek golkuuaa ria diidx ni rniptiidx behn lohd.

¿Llina naal lliod la gi'ch ni kuua behn ni la Auror?

¿Nu tsana ba pkaal sa' diidx re ni kuua Auror?

¿Kalo raal loh sa' diidx re ni kakuaa Auror?

**Mna Iliod nak gi'ch ni ka nehz giät re. Biil loh gi'cha lolla
psaaw lah gi'cha y psaaw gak za diidx ni xliool mas sak
rnii loh gi'cha; laa gak zi'k been bal nak nu tohb ze' ni
xliool ka diidx kob, ni kaihdal gan loh na loh ria gi'ch.**

RDED YU' REE BEHN

Rded yu' ree behn. Yu'a zohba gax ga lad ni nak logio' giehdx Bak, chop cuadr sa rya'n logio'a. Zohb yu'a ro' nehz ni la Santos Degollado ĩ 106. Yu' re naka chop pis, naaza chop kuart lad ni geis behn, chop yu' lad ni zä mniet dahñ. Naaz gak za yu'a kalo kaa giib ni rgiib lahid, naaz yu'a lad ni su coch, nu ze' lad ni gaw behn giät. Nell sa yu'a, llete ni guuni behn dxiin nu leen yu'a. Yu' re wen ro' ka kue ria behn ni ruun dxiin gax ga, centr giehdx Bak.

Nak lad ni zohb yu'a xdiahl behn nu ra, ntsäy nak ra xuuya tohb ze' lad ni nu neill loxtiee mniet. Zu tohb behn ni rdedloh ria yu' ni nu re zek nad gobaan tsu' ra. Nu tohb ze' lad ni nu nia behn ria tas behn, ro'k nu yah nga ra, ntsäy llehn ra, Nde rya'na nehz ni lad ni ka tohb tiend ro lad ni rdio' ria tas ni rkiin mniet. Domih ni gall yu' re, rgihlla yu'a, rgihlla ni sutsäa yu'a bal nak nu ni xin, y rgihll gak za na behn ni rdedloh ria yu' ni nu re nak tsu' gobaan ra.

Nak ruun ral *pensar*, Ila been diidx yu'a. ¡Nad laadخال win ni reel yu' re!
Mnii numr re 951 280 98 00 zek guynil diidx behn lihdxa.

[illegible]

Psnaa laadxał diidx re...

Ria **diidx ni rre'ch** rkaa na zek gakbee ria behn lli kos kado' o kalo kado' na o ruun za na wen rakbee mniet kalo sutsää tohb xchiin mniet o xi tas stob kos. Diidx ni rchiga' mniet rre'ch, rkaa na tohb mod nak ni giena gan ria behn, dxiga' behn gool behn diidxa. Tsana rkaa diidx ni rre'ch, loh diidxa zak za kaa lli kos rkiin guun behn ni rchiga' sii ni kato' mniet.

Pkaa diidx ni rre'ch.

Behn ni la Javier rto' behn bäi'k kue'n, naka lli'n bäi'k zakru. Ria behn ni rchiga' gan bliak zä bäi'ka, nii behn numr re 5688-2714 o zak chie behn ro' le yu' lad ni re bäi'k kue'na. Ria bäi'ka re na ro' yu' ni zohb ro' nehzi ni la Matamoros No. 20. Ria behn ni rchiga' sii bäi'ka, rkiin gidni behn gääy gi'ch lad ni rnii ria behn ni nu gall ga ro' liidx behn, nya ka zakru ranchii behn ria mañ. Been yudar Javier kuaa behn diidx ni rre'ch ni gakbee ria behn ni rto' behn bäi'k kue'n. Mna loh ria diidx ni ziääd re, zek tsu' loh diidx ni kaa.

Pkaa dzeh ni kakaa diidxa y lah behn ni kato' maña.

Pkaa lliod nak ria mañ ni rto' behn.

Pkaa ni naka nii sa dxähl behn behn ni rto' maña.

[illegible]

Mna loh diidx ni pkaal dion pkaa kal ria ni rniptiidx behn lool re.

¿Llina pkaal dzeh ni kuua diidxa?

¿Llina blu'l lah diidxa?

Mna loh diidxa stob dion llinah pkaal ria ni rniptiidx behn lool re naa.

¿Lli mod nak ria bái'k ni rto' behn ni la Javier?

¿Khor zak nii behn loh behn ni rto' bái'ka o khor zak chietil mniet behn ro' liidx behn?

Bal nak ni rkiin gundza'kal loh diidx ni pkaal, zak mnab loh tohb sa' skuel goola diidxa y mniptiidx loh behn ria diidx ni ziääd re.

¿Llina rakbee kan lli kos rto' behn ni la Javier y bliak saka?

¿Llina rnii ka diidxa, nak behn ni la Javier, rdeed xtiidx behn nak ria mañ ni rto' behn, mañ ndza'ka?

Loh ray ni ka re ro'k pkaa lah ria kos ni riumbeel zuunal gan to'la, o zak za ptie'ch xtiidx tohb dxiin ni naal ruul zek ree behn luuy, o ra'pal tla' yuh o tohb yu' ni rchiga'l to'l.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Lo ria ni pkaal, naa ble tohba pkaa na gaka diidx ni rre'ch. Pkaa na lo xki'chal ni ridnil skuel ni rkuaal loh.

Mnaa loh diidx ni pkaal dion lina nu zek rkiin gak ndza'k beenni dxiin ria ni ba bzieed luuy lliod rgiil mniet lad ni rkiin gak za'k.

Mna riop loh gi'cha

Loh ni rak tsohn giäl rseed re, re bzieed la't lliod rak gi'ch ni win y lliod rkaa diidx ni rre'ch. Naa mnii tsohn mod ni nak gi'cha tohb tohba.

¿Lli mod nak gi'cha tohb tohba, lliod naka ren ka?

Gi'ch ni win

Diidx ni rre'ch

Pkaa diidx ni raknab lool y be diidx lli kosa raknab loo.

¿Lliod rchaa mod ni nak gi'cha tohb tohba?

¿Gok y kalo nak ni ruunni mniet dxiin tohb tohb gi'cha?

¿Lli nehza rkaa ria gi'ch re?

Guul *pensar* Iliod ruun diidxa dxiin

Loh ria letr ni ngo'ts naaz re, bdiil ria diidx re:

sa, zä', rguas, rguez, lluu, xuh, lolla, xuhn, xin.

Tsana dxäl tohb tohb diidxa, psaawa leen tohb rued.

z	l	i	ee	n	o	i	r	e'	t	p
ä'	d	x	h	s	a	l	a	n	s	b
b	l	o	ll	a	k	m	s	ää	w	z
i	r	ch	ñ	e	y	u	n	o'	ih	x
ts	k	d	e	äh	i'	x	u	h	dx	l
p	r	ll	p	g	dz	l	ts	ii	eh	o
e'	g	ñ	uh	oh	h	ñ	i	x	ll	a
r	u	aa	m	d	e	h	t	i	n	u
s	a	h	o'	ll	uu	t	w	oo	k	dz
oh	s	y	m	ih	ñ	ah	i'	t	p	a'
b	dx	ll	o	n	e	ä'	y	l	oh	e'
x	ih	ch	g	u'	w	dx	p	o'	äh	uu
i	a'	x	u	h	n	y	t	ii	x	ä'
n	ll	y	m	i	z	r	g	u	a	z

Ria diidx ni pchäl loh ria letr ni ngo'ts naaz, naa bläsa kua' na pkaa lad ni xiool ridzu' na. Mna loh letr ni nak ren ka *color* zi'k ni nak ni ba gok ra.

sa

zä'

lluu

xuh

Mna loh tohb tohb *par* diidx ni ka nehz ya ra, bdixlä'y diidx lli kos ruun ni nak rchaa mod ni ka diidxa.

Biil diidx ni ziääd re.

Ria behn ni reseed rekuaa diidx zah Logiehdx, rkiin gan behn lliod rchaa mod ni nriin ria diidx tsana dzugiein diidx o dzugieeln loh tohb gi'ch. Tsana gakbee mniet lliod rchaa mod ni rnii mniet tohb tohb diidxa, zek nu dxääl behn letr ni rnii zik.

Tsana nriin tohb diidx, nu ze' loh diidxa, nak mod ni rchaa chieen, tenin ro' xin sa nena. Zi'k nak s riopa z tenin ro' sa nen ni rchaa chieen. Tsana rakbeen mod ni rchaa chieen zuuna wen gakbeen gok kuaan s y gok kuaan z. Nak letr s, tsana nriina nad giehn niib tsana rdieed bee giehn, dop sa nriina diidxa, zi'k ni rnii kan *gis*. Zek ria diidx ni naaz letr z, tsana nriina ni'k niib giehn tsana rdieed bee giehn.

Nu tsana nad ten gakbee lli letr kuaan, lliina z o s tsana naka nehz ik diidxa. Nak ni gakbeen lliina ndzäab kaa s o z, leen xkiäl riehn gan ndzäab sob tohb a nehz loh z o s y gool mnieta, nle tsana niib giehn o nad giehn niib. Ni'k guun wen ni gakbeen lliina kon letr ni ndzäab kaa loh diidxa, nak dxiee tuhñ.

Laa gak zik nak ria stob kuaa *par* ria diidx ni ptiön loh nehz ya ni naaz x riopa // . Ria x ni'k, laa gak zi'k, tsana nriina nad giehn niib tsana rdieed bee giehn. Zek letr // ni'k niib giehn tsana rdieed beea giehn. Zi'k naka tsana nriin *lolla* niib ru' bee giehn tsana nriin // y tsana nriin *xuhn* nad giehn niib tsana rdieed beea giehn tsana nriin x.

Pkaa tohb ray pkiid dibuha riopa mod ni rkaa na.

nihz

nis

zääd

seed

xil

lliil

dxit

bllid

Mna loh ria diidx ni ziääd re lliod ka na. Ria diidx ni nad ndza'k ka na, psaawa blu' na leen tohb ruedin.

bxig

lluu

pxit

nis

laz

xiil

loxa

sääd

Ria diidx ni pchäl ni nad ndzak kaa na, naa pkaa loh ray re zi'k ni ndzäáb kaa na.

Kalo ta ni pseed byana ikal

Tsana raanal loh tohb gi'ch ni ka diidx loh, ni kaihd sal gool loh, ¿Iliod ruul nak ni rakbeel Ili diidx kanii loh gi'cha? Biil loh ria diidx ni ka nehz giät re, ble kon ni runnil dxiin nak ruul gan rakbeel Ili diidx ziääd loh gi'cha.

- a) Rwiil loh ria dibuj y ria letr ni roob.
- b) Rnriptiidxal loh behn ni rdeed rson la't.
- ch) Rwiil kalo ta Iliool diidxa.

Ria diidx o dibuh ni ziääd loh giche't re ni ruun wen luuy rakbeel Ili diidx ziääd loh na mase kaihd zal goola, kua' ria diidxa o dibuha psaawa blu' na leen tohb ruedin.

¿Naal Ili cos guul nak
ni guul gan nak tsu' bläidgin
leen yu' gohda luuy?

1. Blät nis neen plior,
llär y gis ni ra'pal.

2. Pka laihd may ro' ria
ventan. Bal ni guul gan
zak kuaal rmed loh
laihd zek gäit bläidgin.

3. Pkaa laihd ro' xloonal
tsana geisal zek nad
bläidgin gohd luuy.

4. Psaaw ro' ria ze' lad
ni zohb gleeed rdeed
zek nad maña
tsu' leen yu'.

¿Lli cos ndzääb
guunal ye'ch
bläidgin dech yu'?

1. Psya dech liidxal,
psääb ria te cos lad
ni rbeigiäl nis
(zi'k nak lat, cubet y llant).

2. Psaaw ro' tank lad
ni ru' nis.

3. Ptiuu ria gihll
ya' ni nu dech liidxal.

4. Bzäl'k ria gixbyuhy
o blu' na leen yuh.

¡Golgool loh nde!

Ria diidx ni ziääd
re sak ro' na.
Loh na rnii Iliod
ganchil, luuy y ria
behn ni ryal
bal ni ñaaz giäl
gihdx la't.

* Tsana llete kalo re giäläl nis, nad psik gats ra.

* Tsana llete psik, nad bläidgin gats ni tie'ch giäl gihdx ni la *dengue* y *paludismo*.

* Nak gad loseins tal bläidgin ni rtie'ch giäl gihdx ni la *dengue* y *paludismo*.

Ria te ria behn guun
behn cuidad laa behn loh
giäl gihdx re ni la *dengue*.

¿Lli cos nak *dengue* y *paludismo*?

Naka giäl gihdx ni rñaaaz mniet tsana rgohd' bläidgin mniet y nu tsana rak liaadz rgu'i't giäl gihdxa mniet.

¿Lli mod guul ni gakbeel lina kanil giäl gihdx ni la *dengue* y *paludismo*?

Nak diidx xtil, giäl gihdx *dengue* la gak za' na la *trancazo* o *fiebre quebrahuesos*.

Giäl gihdx re raka xlia, ru' mniet xlia zi'k tsohn gobihdx hasta gäay gobihdx, raknaa mniet, rla pint mniet. Bal nak ni rak mniet rreis ro' ka nu tsana rxie' mniet rehn.

Giäl gihdx ni la *paludismo* ni'k raka xlia, rñaaaz gop mniet, rkanis mniet y räälz yoob ik mniet.

Biil diidx ni ziääd re, lolla zek pkaa ni rakniptiidx lool.

Scuel telesecundaria

Clave: 20DT 0741C

Ihz ni re scuela : 2008-2009

DIIDX NI ZIÄÄD RE: Raknab la't giääd junt

Logiehdx, leen lyuh Bak, leen lyuh Lua, ni rak chii chop dzeh, **bää ener**, ihz chop mil bigaa.

Behn ni ka' gi'che re: _____

Diidx ni ziääd re.

Ria maistr ni ruun dxiin ro' yu' scuel re, ria behn comité rñäb behn lohd la't ria **xsahn benin scuel giid tohb junt** ni gak loh canch ro' yu' scuel re. Junt re gaka tohb dzeh juev ni rak gahl tiop dzeh, bää ener, ihz chop mil bigaa, gal **chipchop hor**.

Tuhñ rñäbn lohd nak gaklaa la't, goltaa hor ni nak diidx, zi'k ni rnii loh gi'ch re. Ni'k tas nak diidx ni rniin lohd.

Ria behn ni been gichie't re

Maistr. Bernarda Vivas Velazco
MAISTR NI RNIBEE RO' YU' SKUEL

Behn ni la Cutberto Hernández Ángeles
COMITÉ SCUEL

¿Chu loh zie gich't re?

¿Gok y kalo rie ria behn?

¿Lli nehza byu' giäl ruuy diidx junt re?

¿Chu ni'k pkaa rehdx junt re?

Blu' sen diidx ni ridzu' loh ni rniptiidx behn lool.

¿Kon ni ndzääb guun mniet nidoo loll zek ta gool mniet ngiehdx?

- a) Gakbee mniet ni diidx ni kayool mniet.
- b) Ndzääb gool mniet diidxa chop tsohn.
- ch) Ndzääb guun mniet ni gakbee ria stomaz behn wena nak ni giein diidx ria ni ndon ga.

Nak ni gieen gan gakbeen lli kosa rchiga' behn ni pkaa gi'cha gakbeen, zekre ndzääb gieeln gi'cha:

- a) Ndzääb gool diidxa tsää leen xkiäl riehen gal.
- b) Tsana gool, bzilaadx tohb orin lad ni nu *coma*, lad ni zohb tohb *punto*. Ndzääb gool gi'ch re tohb ze' lad ni ñaaw, lad ni suul toob sal.
- ch) Ndzääb gool diidxa leen xkiäl riehen gal nidoo loll zek ta goola ngiehdx. Biil ria diidxa zakru, blähz tohb horin lad ni nu *signos de puntuación* y ptsaa cheel beena zi'k ni ndzääb gaka lad ni zieed ria sen ni rchieh loh mniet rak.

Tsana rchiga' tsaan chieen tsana dzugiein diidx o tsana dzugieeln loh tohb gi'ch, nde nak ni ndzääb gieen:

- a) Ndzääb luuya lliod rsiak ria benin.
- b) Ndzääb luuy lliod rsiak ria behn, naka rkit laadx behn o rwin laadx behn.
- ch) Rnii behn ni pka diidxa y behn ni kayool diidxa lli mod rsiaka, lliina rkit laadxa o nad.

Leen cuadr ni ka kuä' diidxa, ro'k pkaa ria numbr, psloh pkaa 1 kuä' diidx ni xliool zääd nidoo, zi'k ba zäbääl xneezal diidxa lad za' tas za 4, zi'k ni ba naal liiod nak tohb gi'ch ni rkaa rehdx lo lonih.

	Dzeh y hor ni gak loniha
	Lah behn ni kakuaa rehdx
	Lonih ni rekuaa behn rehdx
	Kalo gak loniha

Loh ria letr ni ngo'ts naaz re bdiil lah ria giche't ni kagixla'y behn xtiidx, ni ziääd nehz giät ra. Tsana ba pchäl lah giche'ta, zek pkaa tohb ray loh diidxa zi'k ni nak tohb ni ba gok.

d	e	x	a	r	g	c	e	t	a	g	f
i	n	k	l	i	i'	a	t	o	r	i'	o
i	c	i'	u	t	ch	n	p	k	c	ch	l
dx	u	ch	c	a	n	u	n	c	i	n	l
n	e	d	y	g	i'	ch	n	i	w	i	n
i	s	o	h	b	r	c	a	r	a	r	t
r	n	m	i	n	n	i	t	a	c	k	o
r	n	i	m	q	i	o	e	m	f	a	m
e'	b	h	e	n	i	ñ	i	t	o	a	e
ch	i	n	s	h	r	g	o	n	c	r	u
l	o	i	p	o	i	r	a	m	a	e	i
b	r	r	z	p	a	t	o	b	a	h	n
n	n	a	m	q	n	o	e	m	f	dx	m
m	e	h	y	g	i	n	j	g	t	b	e
a	n	l	l	i	g	a	t	o	r	e	o
d	b	l	e	n	a	ñ	i	t	o	h	e
e	s	k	h	b	k	c	a	r	a	n	t

1. Gi'ch re ruya diidx nya ka diidx le na kua' behn xtomih stob behn. Ro'k rnii lli ngiähl kua' behn domiha. Gi'ch re rsiuni na behn loh xtis, behn ni pteed domiha y behn ni kua' domiha.
2. Gi'ch re ñye'ta tohb o chop ze' ñye'ta, xkuaa xkuaa ziääd diidx loh na. Tohb tohb lad ni ñye'ta ren ren diidx ruya. Naaz gak za gi'cha dibuj y naaza dibuj ni ruun wen rumbee mniet behna ria ni ruuna.
3. Loh gi'ch re rnii ria te ria ni gak, ba brie xnehza kon ni gak nidoo, lli dzeh gaka, kalo gaka. Ria ni rnii loh gi'cha gak, bal ni rkiin pak nu ni dxaa, zak dxaa na. Ro'k gak za ziääd chu ni'k guun ria ni rnii loh gi'cha y khor ted behn.
4. Gi'ch re runni behn dxiina tsana rto' behn o ruun behn vis ni gakbee ria behn kalo kato' behn. Ruun gak za na wen rakbee mniet kolo sutsää tohb xchiin mniet o xi tas stob kos. Ka diidxa tohb mod nak ni giena gan ria behn, dxiga' behn gool behn diidxa. Laa gak ro'k rkaa lah behn y xtelef behn ni kato' o ni rsutsää ria xchiin mniet.
5. Gi'ch re loh na ziääd lli dzeh, hor y kalo gak tohb lonih, naka gak loniha tohb ze' lad ni nak sa behn ni rieh, o gak za na ni rie zik sa loxtiee mniet o gaka tohb ze' lad ni zak giääd ria tas behn ni rchiga' giääd.

Biil ria diidx ni ziääd re y been ni rñäb behn lool.

Behn ni la Rupert Pers rak laadx behn to' ria ga tsohn gayuu (300) llob ngäch ni ptiop loh lilee behn ni ka lad ni la "Matorrales", xiäl nad te behn lat ni chie behn logio'. Preis ni rto' behn behn ni rchiga' sii lloba, zak guy behn diidx kalo ta chie lloba. Bal ni ka' behn behn xdiahl ngoch lloba, zak rio' ika tonin. Behn re zu na ro' lihdxa las 6:00 nehz dzee, lad ni la "Matorrales", yuläy Tapachula, leen lyuh Chiapas o zak nii mniet numbr re: 3-645-098-721.

Rupert nad behn gan lli mod guun behn vis ria behn ni kato' behn xlob behn. Been yudar behn kaa tohb diidx zek gan ria behn ni kato' behn llob.

Been *pensar* lliod gak gi'ch re.

¿Chu la gi'ch ni rkiin gak?

¿Lli diidx rkiin tsu' loh diidx re ni kaa?

¿Lliod ndzääb sloni' diidx ni kaa loh gi'cha?

[illegible]

Mna loh diidx ni pkaal nehz ya ra lina byu' ria te ria diidx ni rnii len kuadrin re. Bal nak ni nu diidxa ka na loh gi'ch ni pkaal, zek pkaa tohb X leen kuadrin ni ka lad derech.

Rkiin nkaa diidx re nidoo: "Kado'" o "Rto'"

☐

Lah kos ni kado'.

☐

Bliak rto' behn xchiin behn ni kato'behn.

☐

Lah behn ni kato' na.

☐

Khor y kalo dxiäl behn behn ni kato'a.

☐

Xtelef behn ni kato'a.

☐

Nak lad ni zadehb gi'cha, mna dion lina ka tohb diidx ni guun wen dxiga' ria behn sii behn lloba zi'k naka diidx re: "Ntsäy ro' llob nde", "Nadal dxäl sa' llob re stob ze'".

☐

Bal ni rkiin kuaal diidxa stob, pkaa na stob.

**Been tohb räy ni ñaaz ria dibuh ni ziääd re y pkiid räya
lad ni ka diidx ni xliool ni k nak laa diidx ni ndzääb ñaaz
dibuha.**

pchinch

pchiin

blaa

bla

bääd

bäd

Pkaa chop ga chop ga diidx ni naaz ria vokal kuäch y vokal xtob. Tohb diidxa benni dxiin vokal kuäch y stob diidxa benni dxiin vokal xtob zek giena lliod rchaa na.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

Biil ria diidx re ni nak maz letr ya s, loll zek bläs diidxa lad ni ral kaa na loh ria stomaz diidx ni ba ka ra.

bla', blah, pchi', pchihn, yuh, yu', re', rehn

Brio' xko'n Lie ro' _____.

Nee daw bääl _____.

Yu' rek ni'k nak _____ ni maz roob lahdxn.

Ria re' ro'k been behna goka yuh beedx ya's.

Nak _____ gex ntsääy ro' naka zä na loh bziaa.

Roob ka tohb _____ nax leen yu' lad ni reis bal.

_____ cuch rak ming y n'k raad rahw ria behn tsana rak tohb lonih.

Ntsääy _____ ryapn kue llob.

Pkaa ria diidx lad ni gunnil dxiin ria vocal re ni rreee bee gien: ah, äh, eh, ih, oh, uh y pkaa za ria diidx lad ni gunnil dxiin ria vocal ni rchie' loh bee giehn: a', ä', e', i', o, u'. Mna loh ni yabagok ra.

1. Na'

2. Nah

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

Biil ria diidx ni ka leen kuadr re loll zek laa gak diidxa benni dxiin pkaa tohb cuent loh ria ray ni ka ra.

sa, zä', rguas, rguaz, lluu, xuh, lolla, xuhn, xin, xil, lliil

Pkaa ria diidx lad ni gunnil dxiin ria letr re: ll-x, z-s

Ria diidx ni rkaa runni mniet dxiin letr: ll-x

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Ria diidx ni rkaa runni mniet dxiin letr: s-z

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

xkuaa

Ria benin y bengol:

- Pkaa ria ni ziääd xkiäl rieel, ria ni guul ni guuni diidx ni ziääd nido tsana kayaal loh gi'cha.
- Kiil ria diidx ni guun wen luuy gakbeel Ili gi'cha.
- Gool-l ngiehdx ria diidx ni maz sak ni ziääd loh gi'cha.
- Kiil loh diidxa Iliod ka na loh gi'cha, ni'k guun wen luuy gumbeel Ili gi'cha.
- Luuy gunni gak zal dxiin ria ni ba bzieed luuy Iliod rkaa tohb gi'ch. Luuy ba naal nidoo ndzääb ndzääb kiil Ili diidx kuaal, Iliod kaa na y Iliod gundza'ka ni pkaal Kiil Ili mod rkuaa ria behna diidx zah.
- Pkaa stob y bendza'k lad ni rkiin gak za'ka, psnaa laadxaal nak tsaal ni zaloh diidxa, zak tsaal gi'cha giena zi'k ni ndzääb giena.
- Kiil ria mod ni rkaa diidx zah loh ni kuaal o ni ka.

Ni rak

giäl rseed

Ni rchiga'n gan ria behn:

- Gal loh **xki'ch giech ni rääiz ptoo** dion lliod naka lliod nak ria dibuh ni ziääd loh na zek ni'k guun wen luuy gakbeel lli diidx kanii na lool.
- Gakbeel loh giäl rseed re lliod rree xnehz diidx ni rkaa loh **xki'ch giech ni rääiz ptoo** zek gumbeel gi'cha lliod brie xnehz diidxa tsana ba ka na loh gi'ch.
- Blää diidx y mna loh diidx ni sak loh **xki'ch giech ni rääiz ptoo** nu guul gan sokal diidx loh ni rniptiidx behn lol.
- Seedal gool loh gi'cha ni gien chieel. Tsana kayool ptsaa chieel, naka ndzääb gool diidxa zi'k nak ni kalial o rchieh lool.
- Bdiil lli diidx ndzääb tsu' loh tohb **gi'ch ni rak vis**.
- Luuy kuaal **gi'ch ni rak vis** ble tohba loh ria ni ba pkaal kalo rkiin kaa xki'ch domih.
- Mna laa gak loh **gi'ch ni rak vis** lliod naka y benndza'ka lad ni rkiin.
- Bdiil lliod brie xnehz diidxa, lliod kuaa na, lliod nena loh gi'cha y lli diidx benni behn dxiin tsana kuaa gi'cha.
- Mna riop loh gi'cha lliod naka tohb tohba.
- Been *pensar* lliod nak diidxa ren ka y lli kos dzäloh ria letr ni rka ni' diidxa **ka** y **r** loh diidx ni rkaa ni rnii lli kos gak.

Mna loh ria dibuh ni ziääd re be diidx riop behn ni rseed behn.

¿Lli gich'ch xliool reyun xchiin ria behn ni re loh dibuh re?

¿Kalo raad gi'ch re?

¿Llina ba ra'pal sa gi'ch re ni ni reni behn loh dibuha?

Weh loh Giche't ni roob, mna loh ria dibuh ni ka loh na, mna loh ria numbr y mna loh ria diidx lad ni siääd ria letr ni rob, loh gi'ch ni siääd re.

XOJON NÁNDÁ NGA SI'TA MÉ JNDÁ RA SATÉ-NÁ RA CHJA-NA TÍNGO MÉJIKO		CURP 2000290101000228D	
A 'TA 'TE TI KO NÁ TSA TSATI		YÁ-NI	X CRUJÓN
É AVENDAÑO BOLAÑOS ESTHER BERENICE			
NÁNDÁ TÍJNA: SAN JOSÉ BUENAVISTA, ELOXOCHITLÁN DE FLORES MAGÓN, TEOT., OAX.			
MÉ NICHJIN KITSIN: JÓ JMI SÁ RA MA-NI TE KJO KATÉ JNGO			
Í'NDE NÁNDÁ TÍJNA: SAN JOSÉ BUENAVISTA, ELOXOCHITLÁN DE F. MAGÓN, TEOT., OAX.			
MÉ NÓ KISIYA XAJON: 2001 SÁ RA MA-NI JÁN KJO KAJÓ NICHJIN			
NAXINDÁ RA KISIYA XAJON: ELOXOCHITLÁN DE FLORES MAGÓN, TEOT., OAX.			

KÓ'SÍN TJÍN JNDÁ RA SINCHÁ-NÁ				
JNDÁ	MÉ 'CHIN RA BASIKO-NÁ	KÓ'KI TJÍNE-LÁ NGA SATÉ-NÁ	KÓ SA TJÍN NÓ	MÉ NICHJIN NGA SINCHÁ JÉ JNDÁ
BCG	TUBERCULOSIS	SA INGA SATÉ NÁ	K'IA NGA TÍ-SÁ NGA TSIEÉN	02-11-2000
SARIN	POLIOMELITIS	RA MA-TSUA-NI	K'IA NGA TÍ-SÁ NGA TSIEÉN	02-11-2000
		RA TÍJNA ÍJON	K'IA NGA TJÍN-LÁ JO SÁ	09-01-2001
		RA MA-NI JO 'KÁ	K'IA NGA TJÍN-LÁ UJÓN SÁ	22-03-2001
		RA MA-NI JÁN 'KÁ	K'IA NGA TJÍN-LÁ JOÓNLÁ	01-04-2001
		RA TA FÍSÓN ISA		20-02-02 / 26-05-02 / 11-03-03 / 06-03-03
PENTAVALENTE DPT+HB+HIB	POLIOMELITIS, DIFTERIA, TOSFERINA, TETANOS, HEPATITIS B, INFECCIONES POR INFLUENZA D	RA TÍJNA ÍJON	K'IA NGA TJÍN-LÁ JO SÁ	09-11-2000
		RA MA-NI JO 'KÁ	K'IA NGA TJÍN-LÁ UJÓN SÁ	22-03-2001
		RA MA-NI JÁN 'KÁ	K'IA NGA TJÍN-LÁ JOÓNLÁ	01-04-2001
DTP	DIFTERIA, TOSFERINA, TETANOS	RA TÍJNA NGA 'SIO-LÁ RA MA-NI JNGO	K'IA NGA TJÍN-LÁ JO NÓ	13-03-2003
		RA TÍJNA NGA 'SIO-LÁ RA MA-NI JO	K'IA NGA TJÍN-LÁ UJÓN NÓ	09-11-2004
TRIPLE VIRAL SRP	SARAMPIÓN, RUBEOLA, PARCOTITIS	RA MA-NI JNGO	K'IA NGA TJÍN-LÁ INÓ	02-11-2001
		RA MA-NI JO	K'IA NGA TJÍN-LÁ JON NÓ	
ANTISARAMPIÓN	SARAMPIÓN	ADICIONALES		
TD	TETANOS, DIFTERIA	RA TÍJNA NGA 'TWO-LÁ	K'IA NGA TJÍN-LÁ REJO NÓ	
ANTIHEPATITIS B	ANTIHEPATITIS B	RA TÍJNA ÍJON		
		RA MA-NI JO 'KÁ		
RA KJÉ JNDÁ ISA	Doble viral	1°, 26-05-02		

Be diidx ria ni raknptiidx lool.

¿Lli nehz xliool nu kuadr ni nak ren ren kolor loh gi'cha?

¿Bal ni gal lliod nak ria dibuh ni ka loh gich'cha zakbeel chu behn rdeed ria gich'ch re?

¿Kalo guun xchiin tohb bengol gi'ch re?

Biil ria diidx ni ziääd re, gokbee lliod kanii na.

Ble kon diidx ni ridzu'loh diidx ni rakniptiidx lool lina diidx ni naaz letr *a, b, ó ch*.

Ria kuadr re naka ren ren kolor ni'k ruuna wen rluuya ni:

- a) Naka xki'chch benin
- b) Nad gi'che ñak zakru
- ch) Gakbee mniet ziääd ria diidx ni sak ni ziääd loh gi'ch re.

Ria behn ni rdeed gi'ch re ni nak:

- a) *La Secretaría de Salud.*
- b) Xtis roob ni rnibee deb ga leen lyuh Lua
- ch) *Sistema Nacional de Salud*

Lal rsiob giecha tohb behn:

- a) chop
- b) gääy
- ch) gahl

Goolal ria diidx re y been ria ni rniäb behn lol.

Behn ni la Bäd Nuñ ni'k rak ladx behn gan behn bal giech ba bgi'ch behn y gok bgi'cha behn. Been yudar behn zek gakbee behn.

Bzuh tohb ray pkiid ria diidx ni ka lad reves dion kon diidx ni ka lad derech rñaaz sa' diidxa.

Tsana gok behn
ptoo

Tsana gop behn
tsohn ihz

Tsana gop behn
pchiin ihz

Tsana gop behn
gahl bigääy ihz

Ba gok chii giech
bgi'ch behn

Ba gok gahl pchii
giech bgi'ch behn

Tohb giech bgi'ch
behn

Ba gok tiuu giech
bgi'ch behn

Blää xnehz ria diidx ni ziääd nehz giät re dion kon ni ziääd nidoo y kon ziääd lult zi'k ni ziääd loh gi'ch ni kayool. Diidx ni rsloni' ro'k pkaa 1 zi'k ba zääl lad ni tsaa tas luuy lad ni ka 12.

Sistema Nacional de Salud

Rsa laadx behna.

Kalo ta na' behn.

Zi'k ni zya'p ya xihz behn zi'k za ndzääb gak na' behn.

Dioon kalo na' behn y kalo na's behn.

Xki'ch giech ni rääiz ptoo.

Dioon kalo na' behn

Ni ndzääb gak tsana gop behn 19 ihz.

Ro'k rnii chu behn, behn.

Lah ria stomas giech ni rkiin gi'ch behn tsana ba roob behn.

Benin bendxa'p, benin bengiee y ria benin solter.

Ria giech ni ndzääb gi'ch behn tsana nak behn ptoo.

Psnaa laadxal diidx re...

Xki'ch giech ni rääiz ptoo naka tohb gi't ni sak. Ndzääb riä te ria behn gapa. Loh gi'chre ziääd ria giäll gihdx ni nu, xiäl zi'k ni kadxaa gichlyuh, ria giäl gihdx kadxiaagak za na. Zek nehza loh gi'ch re rubee lah ria giäl gihdx ni nu leen xlyuhn, naaz behn gi'ch tsana rak liaadz zääd tohb giäl gihdx dox.

Goolal ngiehdx

Biil ria diidx re zi'k ni rnii ra.

- a) ıXsan ey, sta naa te gon lool! (Mnii diidx re zi'k nak ni rchieh lool)
- b) Guhdx loa lli mod goka. (Mnii diidx re zi'k nak ni rlial rak)
- ch) ıNtsääy ka nak re! (Mnii diidx re zi'k nak ni rchieh lool)
- d) Nad rchaa ladx ni ruunal zi'k. (Mnii diidx re zi'k nak ni rlial rak)
- e) Naa luuy bdiil ria diidx ni biil zi'k ni nehza sa biil ria diidx re, biila riop mod zi'k nak ni rchieh lool o zi'k nak ni rlial.

Luuy ndzääb ganal...

Tsana kayool loh tohb gi'ch, luuy ndzääb gakbeel lliod gool ria diidxa, naka goola zi'k nak ni rlial, rchieh lool, o ndzääb goola rnial ndip ni naka tohb diidx ni sak, pseed biil ria diidxa zi'k ni bzied ka luuy neh z ya ra. Ndzääb gakbeel lli mod goolal ria diidx ni ziääd loh tohb gi'ch naka naka naka tohb kuent o naka tohb kuent ni rseed mniet lliod guun mniet gichlyuh re, nu ze' ziääd ria diidx ni ndzääb goolal zi'k nak ni rlial, rchieh lool o nial ndip. Tsana goolal loh behn xda, rkiin nidoo seedal goolal rreis toob kal, zek tsana goolal loh behn ba naal lliod gool tohb tohb ze' loh gi'cha, kalo ndzääb tonin y kalo ndzää kuääl mas rchieh. Tsana guul gan gool tohb gi'ch zi'k ni kaseedal re, ni'k zuuna wen gakbee ria behn ni rchiga'l gakbee behn.

Ungah
Dagana
Wana

Biil ngiehdx ria adivinanz re.

1. ¿Lli kos ka xkirohb behn ni rnibee?
(¿lli kosa? xkiep behn)
2. Dahñ rriooob nah,
Loxtie nak llitiaall.
Ria behn ni ruslah rahn lo, ni k katiuu na nah.
(¿Lli kos nah? llitia')
3. Nu lääya loll nada gawlääy.
(¿Lli kosa? Bäh)

Naa been *pensar* lli kos zaloh ria diidx ni biil loh gi'cha.

¿Nu ria adivinanz ni nadal ñuun gan ñoola zakru?

¿Lli diidx nak ni nadal ñuun gan ñoolal?

¿Lli xliool, gok nak ni ndzääb gool mniet ngiehdx?

¿Pkadia xtiidx behn ni kaseed nah tsana rähb behn lo lli mod gol?

Biil diidx “Xkuent bäädx riopa chinch” nde ziääda loh gi'ch ni la Gi'ch ni rool behn loh. Nidoo biila xkiäl riehen gal, lolla zek bzuh gak list goolal ngiehdx.

Nak ni seedal goolal ngiehdx, beenni dxiin ria ni kanii diidx ni ka re:

- Nidoo biil diidxa xkiäl riehen gal, biil tsää, tsää, gokbee lli kos rnii loh gi'cha y gok ruunni mniet dxiin gi'cha.
- Biil ria diidxa zakru gokbee ni kayool.
- Tsana kayool, ptsaa chieel zi'k ni zäädzaa loh diidxa. Bal naka nu ze' gool zi'k nak ni rlial o rchieh lool, zi'k biil diidxa.
- Ndzääb ganal lliod la diidx ni goolal, kalo ziääda loh gi'ch, lliod la behn ni pkaa nde, chu la behn ni ptsaa diidx re. Ria diidx re ndzääb giääbala tsana slooal goolal.

Biil ria diidx ni ka re, mna loh ria dibuha y biil ria diidx ni rnii tohb tohb behna.

Behn ni la Rogel nak behn enfermer ro' klínika ni la Ríos leen lyuh Lua. Behn re kua' behn dxiin ni sloh gi'ch giech ria behn nak sak behn nro ni kayak nahl. Behn re kua' behn rson nada gak ria te behn ka' giecha zek nehza ndzääb gixlä'y behn diidx loh ria behn lli ngiähla nada gak ria te behn ka' giecha.

Gol guy diidx riopd tohb sa' skueel ria ni rniptiidx behn re y ben kontest.

¿Lli kos guun Lluah riop behn Rogel?

Nak luuy, ¿lli xliool, llin wena guun Rogel *pensar* ria ni nak xkiäl riehni behn guun behn?

¿Llina nahn Rogel lli diidx kuua Rogel loh gi'cha?

Mna lliod nak gi'ch ni ka nehzi giät re. Tsana loll gal loh gi'cha zek biila y bzuh ray nehzi ni' ria diidx ni rnii chu ni'k pkaa gi'cha lad ni rni kon ni nad ndzääb guun mniet y lli kos gak ria behn ni nad kuadiah diidx ni rnii loh gi'cha.

GI'CH NI RAK VIS

Ria behn giehdx ni rsaa yu' bal ni nad behn ñäb loseins
loh ria xtis ro' yu' läy giehdx Bak zi'k ndzääb guun behn
tsana sloh behn tsa yu', sriee mult behn. Zi'k bya'n ria
xtis giehdx Bak diidx ria behn xtis yu' läy lyuh Lua.

Nde nak tohb vis

Ni ruun ria xtis Bak

**Loh räy ni ka nehz giät re ro'k pkaa ria diidx ni bzuul räy nehz
ni' na.**

Psnaa laadxał diidx re...

Gi'ch ni rak vis naka tohb diidx lad ni rkuaa behn ni ndzääb guunal y lli kos gak luuy bal ni nal kuadiah diidx re. Gi'ch re rkuaa behna ro' bank, lad ni rgiib behn laihd o ro' ria tiend. Gi'cht re zak kuaa tohb behna o tohb tiend visa. Diidx re zie na loh ria behn ni rkiin dxiin ni ruun behn ni blää gi'cha. Loh diidx re ro'k rnii lliod ruun behn dxiina.

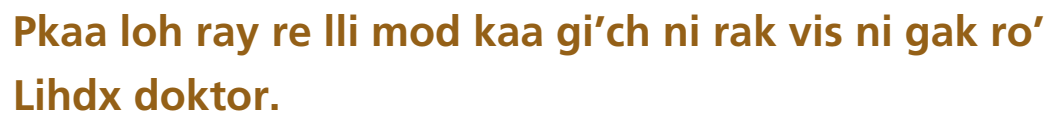

Pkaa tohb gi'ch ni rak vis.

Chop xmal ni sloni' tas bää disiembr ndzääb tsääiz giech ria behn tsana rchiin xpää gop, gaka Ro' Lihdx Doktor, giehdx San Benit. Nde nak tohb diidx ni lul te zak ria behn ni ba nu giäl gihdx xriñon nad gak tsääiz giech re behn. Bal ni tsääiz giech re behn, zuun rmeda mal behn. Bal ni nad behn giehn diidx y chie behn tsääiz giecha behn, y guun rmeda mal behn xliaadz ka behn ni'k, nada kuib behn ni psoob giecha. Guun behn wen giehn behn diidx.

Golgahn dion lliod nak ni rniptiidx behn lohd y golkuaa na. Ni'k guun wen la't kuaad tohb vis.

- ¿ Chu ni'k been gi'ch ni rak vis?
- ¿ Lli na rakbeed lli kosa nak ni nad ndzääb gak?
- ¿ Llina numbee ria behn lliod nak tsana ba nu giäl gihdx *riñón* behn?

[illegible]

**Biil loh gi'ch ni nehz sa pkaa y mna dion lina pkaa kal
ria ni rakniptiidx lool re.**

¿Lina nii ka, ka na, rakbee ka mniet lli liaadz dxaa behn ni ba nu gial
gihdx loh xriñon bal ni sob giech behn?

¿Lina nii ka na, lina rakbee mniet bal gobiehdx kue ria xpehn doktor
kicha giech?

¿Zak chie behn hor ni ga' tas gi'ch giech behn?

**Gi'ch ni rak vis ni pkaal bendza'ka bal ni rkiin gak ndza'ka.
Ni guul re, mnäb loh behn ni rseed luuy, gool behn gi'cha y
mniptiidx loh behn ria diidx ni ziääd re.**

¿Lina ka dzeh ni kuaa gi'ch ni rak visa?

¿Lina rnii loh gi'cha chu loh zie na?

Pkaa loh ray re kalo stob rkiin kaa gi'ch ni rak vis ria behn.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Blee tohb diidx ni pkaal nehz ya ra, zek pkaa tohb gi'ch ni rak vis loh xkichal ni rienil skuel, gol gak riop tohb sa' skueel.

Gol gahn loh diidx ni pkaad, gol guunni dxiin ni bzied la't.

Mna riop loh gi'cha

Luuy na mna lliod nak tohb xki'ch giech ni rääiz ptooy gi'ch ni rak vis ria behn. Naa pkaa tsohn mod ni nak tohb, tohb gi'cha.

¿Lli mod nak gi'cha tohb tohba, lliod naka ren ka?

**Xk i'ch giech ni
rääiz ptoo**

Gi'ch ni rak vis

Pkaa diidx ni raknab lool y be diidx lli kosa raknab lool.

¿Lliod rchaa mod ni nak gi'cha tohb tohba?

¿Gok y kalo ruunni mniet dxiin tohb gi'cha?

¿Lli nehza rkaa ria gi'ch re?

Guul *pensar* lliod ruun diidxa dxiin

Biil ria diidx ni ziääd re y mna loh ria diidx ni mas ngas.

Tsana Mall **rsääb** gihllbyuuy, Li **rchiila** lahid ni ya ba ptiiba.

Maistr **kaseeda** ria benin y ria benin **kayakbee** na.

Gok ro' la ria behn **been rchiin** behn xahb behn lahid mant naa nad behn gaka.

Mim ro'k **kayuuya** y bendxa'p ro'k **kayana** loh na.

Iren rxihdxa tsana xpenina **rgita**.

Bich **kayahw** bääł.

Blääs ria diidx ni ka nehz ya ra, ni ndzääb kaa loh fil ni ka nehz giät ra. Mna loh ni yabagok ra.

Rsääb

Kayuuya

Be diidx ria ni rakniptiidx lool.

¿Lli kos rchiaa loh ria diix ni ka loh fil?

Biil diidx ni ka re.

Ria diidx ni blääsal ni pkaal loh fil nehz ya ra ni'k dzaloh na ria ni rak. Tohb loh *lista* pkaal ria diidxni rnii ni rak chigiäl o ni bagok. Loh diidx zah rumbeen ria diidx re laa ni rslohni' na kon letr **r**. Za' ni nak: rsiaa, rool, rkiin y rnii.

Loh stob lista ro'k pkaa ria diidx ni rnii ni rak chigiäl. Ni gak gan gumbeel ria diidx re, riäte ria diidx re rsloh ni' na kon **ka**. Za' ni nak: kakuaa, kayaw, kakiin.

Mna loh ria diidx ni nu loh ria diidx ni siääd re, psaw ria ni rnii ni rak chigiäl y bzuh ray ni' ria diidx ni rnii tsana kayak tohb kos tsana kanii behn.

Ria te behn **rsiaa** rsila loh molin.

Nah **kakuaa** tohb gi'ch ni rsa'n rson ni gie loh Lluuan.

Luuy **kasaal** tsana kakuñaa go'na.

Car **kanii** kon xniaa.

Nah **rtop** ria konex ik xmal.

Laa ptoo **kario'** ro' kun.

Mna loh ria diidx ni ka nehz lad derech bee lliod rnii na, ria ni rak chigiäl o ni kayak ptsaa na nehz lad reves. Mna loh ni yabagok ra.

Rbäik	Kabäk
Kayok Lluah.	
Kayuslah Luz.	
Rgihll Liz xblus.	
Yol rkiin behn rmed.	
Bääd kayool behn.	
Nah rsii .	

Ni rak

2

giäl rseed

Ni rchiga'n gan ria behn:

- Gool Iliod ka ik **xki'ch giib** y biil lah tohb tohb xkuaa ni nla' gicha zek gakbeel Ili diidx ziääd loh gi'cha.
- Gakbeel loh giäl rseed re, Iliod rreee xnehz diidx ni rkaa loh **xki'ch giib** zek gumbeel gi'cha Iliod brie e xnehz diidxa tsana ba ka na loh gi'ch.
- Gal Iliod blää xnehz behn diidxa nak ni pkaa behn **xki'ch giib**, kon ni pkaa behn nidoo y kon ni kuaa lult.
- Seedal goolal ngiehdx zi'k ni ba bzieed ka luuy, ptsaa rchieel lad ni kiin gool zi'k nak ni rkit laadxal.
- Bdiil Ili diidx ndzääb tsu' loh **gi'ch ni rsa'n rson**.
- Luuy kuaal **gi'ch ni rsa'n rson**. Ble tohb loh ria ni ba pkaal kalo rkiin kaa gi'ch ni rnii ria ni gak.
- Mna loh gi'cha Iliod naka y bendza'ka lad ni rkiin loh **gi'ch ni rsa'n rson**.
- Bdiil Iliod brie e xnehz diidxa, Iliod kuaa na, Iliod nena loh gi'cha y Ili diidx benni behn dxiin tsana kuaa gi'cha.
- Mna riop loh gi'cha Iliod naka tohb tohba.
- Been pensar Iliod nak diidxa ren ka y Ili kos zäloh ria letr ni rkaa ni' diidxa **p, b, m, w** y ria letr **n, ñ, m** loh diidx ni rkaa ni rnii Ili kos gak.

Mna loh ria dibuh re y be diidx riop behn ni rseed behn.

¿Lli gi'ch xlioil reyool ria behn ni re loh dibuha?

¿Nu tsana ba beel zi'k ni reyuun behn ni re loh dibuha?

¿Lli xliool rkiin behn behna gi'ch reni behn ni guun behn guun ria ni rak laadx behn guun behns?

Mnaaz Giche't ni roob, mna loh na lliod nak ria dibuh ni ziääd ra, mna lli numbr ka ra y biil ria diidx ngas loh giche't ni ziääd re.

zi'k ni bzoob botona, gih dech plancha lla ryuuya, zek ba zak gunnil dxiin plancha.

Tsana nla plancha, nak sa'l plancha za llooba deb nla na loh laihd ni kayak planch, zek nak gak llaadz tsäika.

Nak xiebal loh plancha loh botoñ giib o sierr loh laihd.

Ptio' plancha loh gih tsana ya nal gunni ra dxiin plancha o tsana ku'l nis neen plancha o tsana syaal plancha.

Giib re ndzääb kaa na loh gih, loh enchuf leen yu', nad ndzääb giid duu gihda. Bal nak ni rkiin giid duu gihda, nidoo mna dion lina zuun duu gih want nada tedgih. Zi'k za nad ndzääb kaa plancha loh gih lad rkaa ni' xdiahl giib. Bal ni kaa plancha loh gih lad na rkaa xdiahl giib, nu rrieis kueraha' duu gihda, y ni'k nu rrieis sloni' tohb llaadz.

Nak rul iuerz dech cable y nak niaazal lad ni bru. Nak kuaal cable lad ni nlaa.

Nad ndzääb tsu' plancha loh nis o ria tas cos ni nak zi'k nak nis deb ka na loh gih zek nad mniet dxaal llaadz ni naaz giha mniet.

Tsana gunnil dxiin plancha, ndzääb gak mbidix nial zek kuaal plancha loh gih.

Tsana kayunil dxiin plancha, bzoob plancha tohb ze' lad ni soba dxi'ch y nad bein naaza.

Deb ni ka plancha loh gih, ndzääb dedlool plancha, nak sa'la tohb ka na.

Tsana tio'l plancha loh gih, dabiuh duu gihda mnaaz gom naal ni ka loh duu gihda, nak kabyuul xtuu gihd plancha lad ni ga' tas.

Bal ni nadal gunni dxiin plancha zakru y gak llaadz xin plancha, behn ni been plancha nad behn sutsää plancha y nad mod zo'kal plancha.

Nak gunnil dxiin plancha bal ni lliin xtuu gihd plancha o bal lliin giib loh na ni rkaa na loh gih. Psäl giiba loh behn ni gan loh giiba sutsää na.

Bal nak ni xiin plancha y rkiin dxaal tohb giib leen plancha, nak gunnil dxiin giib ni nad gak xiiib plancha zek guun planch dxiin zakru. Bal nak ni tsu' ren giib leen plancha, behn ni been plancha, nad behn sutsääna y nad mod zo'kal plancha.

Golgahn loh nde: Tsana gunnil dxiin bola, ndzääb soble plancha tsana sutsää na.

Bal nak ni nad plancha guun dxiin y rkiin sutsää plancha

Bal nad xtuu gihd plancha deed gih, ni'k lad ni gok plancha o behn ni pto' plancha ni'k tsaa xtuu gihd plancha, zek nal dka ni tohb llaadz. Zak za weni plancha lad ni sutsääna. Bal nak xii ren stob ze', laa gak zi'k been, zi'k ni been kal bal ni lliin xtuu gihd plancha.

Planch bula

Ria la't ni bziiid nde:

Dioskilln ria te la't ni bziiid nde ni ruun taurus.

Mod ni gok giib re, mod ni nak giib re, giib zakru nde, xchieh guuna dxiin zakru.

Taurus ruuna yudar ni nak xin gichlyuh.

Ria te ni benni behn dxiin gok planch re zak gan gak xchiina stob ze' o ren mod.

Tsana ya nadal gunnil dxiin planch re, bal ni nad rak tas laadbal sääbala, zek zak pchihla, blää ria giiba o ria goma bzääla lad ni rdiop ria nde y rdiopa gaxxchiina stob.

Sello del distribuidor:

Fecha de compra:

Modelo:

R22002-9-20-75SE/F

Copyright © 2002 - 2004 Applica Consumer Products, Inc.

Fabricado en la República Popular de China
Impreso en la República Popular de China

Importado por:
Applica de México S. de R.L. de C.V.
Bldv. Manuel Ávila Camacho 2900 Int. 902 Los Pirules,
Tlalrepan, Edo. de México, C. P. 54040
Teléfono: (55) 1106-1400

Del Interior marque sin costo:
01 (800) 714-2203

1200 W 120 V ~ 60 Hz
1200 W 220 V ~ 50/60 Hz

USA/Canada 01-800-231-9786
México 01-800-714-2503
www.blackanddecker.com

Accessories/Parts (USA/Canada) 1-800-738-0245
Accesorios/Partes (EE.UU./Canada)
Accessoires/Pièces (É.U./Canada)

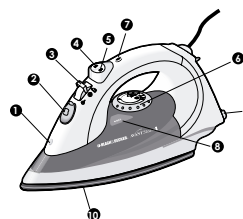
AS800 Series

Sak diidx re: Golgool loh giche't re lad ni mii lliod gunnil dxiin planch re.

Planch re nak pueist guuna dxiin, gak xchiina ro' yu'.

Tsana kuaad plancha loh gih, nidoo golgahn dion lina gih ni zääd naka na 127v zi'k ni mii dech planch re zi'k nak loh gih ni kaa na.

Re gumbeel lliod nak plancha:

1. Lad ni miäl nis mächa
2. Lad ru' nis rtsadoo plancha nis
3. Botón räää bola
4. Botón räää nis ni mäch
5. Boton ni mäch bola
6. Boton ni rbee kalo ta kueraha' plancha
7. Gih ni rihl plancha
8. Lad ni ru' nis
9. Lad ni rlieed xtuu gihd plancha rutsää duu gihda
10. Loh plancha

Tsu' ra nis neen plancha

Tsana tsu' nis neen plancha, ndzääb rio' na loh gih.

Boton ni räää bolaa bzooba lad ni mii nad bola riee

Mnaaz plancha dxi'ch, loll zek bdxikua' plancha y psadoo na nis, tsaa lad ni mii ba psadoo plancha. Benni dxiin tohb llii ni rbiis nis.

Ndzääb gaxeschiin nis ni ba wiib briece zehd loh na. Nad ndzääb tsadoo plancha ria nis dox ni rya.

Tsana ba dzaa plancha byu' nis, nak bixkuä' plancha.

Gak planch mbidix

Tsana sloul guul planch, ble lliod nak laihd ni gak planch. Ria laihd duu gom o laihd sed, bzoob plancha gak na yool sa na. Zek ria laihd xliil, laihd duu lino, ni'k bzoob plancha gak nla stonin. Nak ni kuel mod ni zoobal plancha kalo ta gak nla na, mna dech planch ro'k mii lliod sob botoña, zi'k

ni rkiin gak nla plancha.

Tsana rio' plancha loh gih, bzoob boton dech planch lad ni mii Min.

Bzoob boton bola-a lad ni nad ni plancha kuää bola.

Pkaa planch loh gih weni rihl gih ni rihl plancha

Bzoob plancha kalo ta gak nla plancha mod ni nak laihd ni gak planch.

Psloh been planch tsana riuuy gih dech plancha.

Tsana gunnil dxiin bola gak planch .

Bzääb nis neen plancha.

Pkaa plancha loh gih.

Bzoob botoñ dech plancha lad ni mii Max.

Bzoob boton bola-a lad ni mii kuää na bola.

Tsana riuuy gih dech plancha, zek psloh been planch.

Golgahn loh nde: Ria laihd duu gom y laihd sed nad gak gunnil dxiin bola, nu rrieis xiinal laihta laa ni nla ro' ka plancha tsana rsiobha ndzääb kuää na bola.

Näch nis loh laihd y riee xdiahl bola (Nde ruuna wen zek mii psuuhd loh laihd pront sa)

Pki'ch botoñ ni mäch nis zek kop loh laihd lad ni rak laadbal guul planch o zak za pki'ch botoñ ni räää xdiahl bola

Tsana rak laadbal riee xdiahl bola, zek botoñ ni ruun kalo ta rcha' plancha, bzooba lad ni mii Max y blähz yuuy gih dech plancha

Golgahn loh nde: golkuäh zi'k ta 3 o 5 segund tohb tohb ni g'ch botoñ bola.

Zi'k ni nak laihta, zi'k bee kalo gak nla sob plancha.

Re mii lliod rbercha' giiba

Diidx ni ka giehn ria laihd

lli laihta

Laihd ni nad gak gak planch

Laihd sed

Laihd gich

Laihd lliil

Laihd duu Lino

Botoñ ni rbe kalo ta gak nla plancha

MIN MAX

Lliod ya plancha

Ptio' plancha loh gih, loll tsana ba byähl plancha, zek psya plancha.

Psya loh plancha benni dxiin tohb laihd bahn ni nguudx.

No use productos abrasivos.

Zekre sutsää plancha

Bzoob botoñ dech planch Min y botoñ bola bzooba lad ni mii nak kuää na bola.

Ptio' ni' plancha loh gih.

Blähz yähl plancha.

Blaa nis neen plancha.

Pteeb xtuu gihdx plancha.

Blutsää plancha, bzoob le plancha

Ria ni guul zek nak dxaal ni tohb llaadz tsana gunnil dxiin plancha

Blää plancha lad ni zääda, mna dion lina nya ka ruun plancha dxiin. Bal nak ni nu cos nak plancha o nu lli cos gok plancha deb ni zääda loh nehz, zak yok giiba loh Taurus, laa behn tsaa giiba o gundza'k behta.

Planch re, ria behn ni ba ru' xkiäl rieh ndzääb gunni dxiin.

Giib re ndzääb gunnil dxiina mod ni mii loh xki'cha, zi'k ni ndzääb gunni mniet dxiin giiba.

Tsana gunnil dxiin giiba nkob ro', bal ni gal kuää giiba tonin go's, ni'k zi'k tes ruun ni naka giib kob, psä'k giiba ria seit ni nad kiin. Gak tohb borin ni guun giiba dxiin, rähz go'xa.

Tsana gunnil dxiin plancha nkob, ptio' ria giche't, ria gom ni ka loh plancha, bal ni ka na dech plancha. Psya loh plancha benni dxiin tohb laihd nguudx.

Tuñ rdeedn rson luuy benni dxiin nis ni ba wiib ba briece zehd loh na ni'k bzääb neen plancha zek nak dxi'e' ria gieed ni nu loh plancha lad riee bola y lad rie nis ni mäch.

Tsana ba beel planch, bzoob le plancha deb ni yähl plancha.

Tsana ba bloollal beennil planch, bal nak ni beennil dxiin bola, ndzääb riee nis neen plancha, byu' cuidad nad tsuy luuy.

Deb ni nla plancha, nak kuaal plancha de'chal o dech stob cos. Ni'k guun wen nadal dxaal llaadz tsuy luuy.

Botoñ bola chigiäl le ndzääb soba lad ni mii Min zek ta tio'l duu gih'd ni' plancha.

Tsana gunnil dxiin plancha nkob, nidoo been planch tohb la' laihd ni nadal kiin zek gakbeel dion lina nya loh plancha.

Nak ku'd nis dox o biaa lad ni ru' nis neen plancha zek nak dxi'e' ria gieed ni nu loh plancha lad rlieed bola.

Tsana rihl gih dech plancha, ni'k rluuy diidx ni ba byohl plancha. Tsana ba bie'ch ni nla planch, gih re lla ryohla zek rsiob za rak nla plancha. Tsana ba brexcha' plancha

Be diidx Ili kos rniptiidx behn re.

¿Bal xkuaa nu loh gi'ch re?

¿Ria ni rnii behn lool guul, lina rakbeela, nii ka naka?

¿Lli xlliol zakbee behn diidxa ni ziääd loh gi'cha bal ni llete dibu loh gi'cha?

Biil ria diidx ni ziääd re, gokbee lliod kanii na.

Pkaa dibuh ni naaz diidx ni ridzu' lad ni ka ray.

Sak nde _____ planch re.

Ble _____ duu ni byaa lahid re.

Zekre guunnil dxiin giiba _____ zek nak dxaal ni tohb liaadzr.

?

Kalo ta gak nla planch, bee nak

Ø

Nde nak ni nad ndzääb guun giiba

●

Nido biil xki'ch giiba loll zek ta guunil dxiin

Pkaa tohb ✖ loh diidx ni nak diidx le o ni nad gak diidx le.

Diidx le	Nada gak diidx le	
		Zak guul planch deb sobiäl ro' tanq lad ni ru' nis.
		Nad gak gak planch bal ni llete nis nu leen <i>plancha</i> .
		Ria te lahid, tsana gak <i>plancha</i> , ndzääb guunni mniet dxiin bolaa.
		Ni gan ta zal kuää giiba go'x ni'k zaloh na, ba blliin giiba.
		Tsana tsutsää <i>plancha</i> rkiin tsadoo <i>plancha</i> tsu' nis.
		Duu gihd ni rkaa <i>plancha</i> loh gia, zak guunala mod ni ga' tas, nada xin.
		Ria benin zak guunni na dxiin <i>plancha</i> llete rrieis dxaa na ni tohb liaadz.

Pkaa numbr 1 al 5 loh ray ni ziääd nehz giät ra, bee lliod nak diidx ni ziääd loh xki'ch giib mna dion kalo ridzu tohb tohb numbra.

1. Re rnii lliod nak giiba y gumbee behn giiba.

2. Lliod guun xchiin behn *plancha*.

3. Zekre ya *plancha*.

4. Lliod guun behn kuidad planch.

5. Xtiidx behn ni been planch lliod rnii behn guuní mniet dxiin planch.

Re gumbeel lliod nak *plancha*.

Tsu' ra nis neen *plancha*.

Gak planch mbidx.

Tsana gunnil dxiin bola gak planch.

Zi'k ni nak laihda, zi'k bee kalo gak nla sob *plancha*.

Lliod ya *plancha*.

Ria ni guul zek nak dxaal ni tohb liaadz tsana gunnil dxiin *plancha*.

Bal nak ni nad *plancha* guun dxiin y rkiin sutsää *plancha*.

Luuy ndzääb ganal...

Tohb **xki'ch giib** naka tohb gi'ch lad ni ziääd Ili mod guunni behn dxiin tohb giib, Ili mod liib behn tohb giib o Ili mod guun behn tohb kos ni gunxchiin behn.

Goolal ngiehdx

Biil ria diidx re zi'k ni rnii ra.

- a) Nehz sa gorsion re, gih gibaa laa na ba nen gih gibaa ba kayuuna vis ya mer kue giääl. (Biil diidxa zi'k ni rniin tohb diidx ni sak)
- b) Behn ro'k wen ro' ka naka. (Biil diidx re zi'k nak ni kazunol diidx behn)
- ch) Bal ni nul tohb ze' lad ni dxaal tohb liaadz, weh tohb ze' lad ni suul llete gak luuy. (Biil diidxa zi'k ni rniin tohb diidx ni sak)
- d) ¿Chu lal tas reyuund dxiin? (Biil diidx re zi'k nak ni kazunol diidx behn)
- e) Ihz re tuhñ bgieen loh ria te stomaz behn. (Biil diidxa zi'k ni rniin tohb diidx ni sak)
- g) Na ryaa ro' ka la't. (Biil diidx re zi'k nak ni kazunol diidx behn)
- h) Naa laa gak luuy bdiil ren diidx y mnii na riop mod ni nehz sa pseedal.

Luuy ndzääb ganal...

Tohb tohb behn ren ren roola loh tohb gi'ch, bee nak ria behn ni rekuadah diidxa. Ren ka nak mod ni rool behn loh ria benin, ren ka nak mod ni rool behn loh ria bengol. Zek nehza ndzääb dion chu ni'k nak ni gieeln ria diidx re loh, gieen xkiäl rieht dion lli kos rchiga' behn ni pkaa gi'cha gakbeen, zek zakbeen kalo snibn nian zi'k za kalo nak ni dion loh ria behn ni rekuadah xtiidxn, zek giehn behn diidxa zakru o gakbee zan lina re kuadah behna diidx ni dzugieeln. Ren ren nak mod ni rool tohb tohb behn, rool behn mod nak ni riumbee behn guun behn gan gakbee stomas behn xtiidx behn.

Gool ngiehdx y byu' ro' ka kuidad loh diidx re.

Mik riopa pchull

Gok ro' la byu' tohb bäädx ni roob, maña zu na dahñ ro. Mañ re laa na rnibee loh ria te ria mañ.

Tohb dzeh, brieë bäädx zä bäädx biooz loh ria xamig bäädx. Loh nehz ro'k briääl chop behn gooz psloh na rekuaana bäädx. Zek briääl bäädx zä ro' ka bäädx zi'k been bäädx gan nad bäädx ñait. Ni'k zä bäädx tsana ro'k ta briähl ni' bäädx tla' yah zä bäädx briäl gieh bäädx. Nses ro' ka westi bäädx zie bäädx ro' lihdx bäädx.

Be diidx riad behn ni pkadiah tsana biilal:

¿Lli diidx rnii loh gi'cha?

¿Chu ni'k kayuy gi'cha xtiidx?

Naa been *pensar* lli kos zaloh ria diidx ni biil loh gi'cha.

¿Llina gokbeel lli diidx kanii loh tohb tohb *párrafo*?

Gokbe () Nad ñakbe ()

Nu ria diidx ni ziääd ra ni nadal ñuun gan ñoola nak ni ñuun xchieel zi'k ni ndzääb gaka.

Ben gan () Nad ñun gan ()

Biil diidx “Bäädx riopa biun’”, nde ziääda loh gi'ch ni la Gi'ch ni rool behn loh. Nidoo biila xkiäl riehen gal, lolla zek bzuh gak list goalal ngiehdx.

Nak ni seedal goalal ngiehdx, beenni dxiin ria ni kanii diidx ni ka re:

- Nidoo biil diidxa xkiäl riehen gal, biil tsää, tsää, gokbee lli kos rnii loh gi'cha y gok ruunni mniet dxiin gi'cha.
- Biil ria diidxa zakru gokbee ni kayool.
- Bdiil ria diidx ni mas sak ni ziääd loh gi'cha. Lolla zek bdiil biil tohb tohb la' diidxa ptsaa chieel zi'k ni ba bzied ka luuy.
- Tsana kayolal mna loh ria behn ni rekuadiah xtiidxal. Psieed nak sääbal kalo kayool tsana lyäs lool ni gal loh ria behn. Ndzääb

ganal Iliod la diidx ni goolal, kalo ziäada loh gi'ch, Iliod la behn ni pkaa nde, chu la behn ni ptsaa diidx re. Ria diidx re ndzääb giääbala tsana slooal goolal.

Biil ria diidx ni ka re, mna loh ria dibuha y biil ria diidx ni rnii tohb tohb behna.

Bendxa'p ni la Pilar rkiin chie behn rak laadxa chiena logio' lad ni rdio' giin, gax ga ro' giehdx ni la Cholula, leen lyuh Puebla. Tsääl behn nada gan ni riääl behn. Tsana tsaa bengieea ro' yu' ya ruite bendxa'pa, ba zä na loh nehz. Bendxa'p re riääl behn chie behnriop bahl behn Rosar.

Be diidx ria ni rakniptiidx lool.

¿Lli kos reyuun behn ni re loh dibuha?

¿Lli kos been Pilar ni gakbee tsääl behn ni briääl behn y nad yob ñuun behn vis tsääl behn?

¿Chu la gi'ch ni pkaa Pilar?

Biil loh gi'ch ni ka re y psaaw diidx ni rnii lli dzeh, lli
bää, or, chu loh sie gi'cha, chu behn pkaa na y diidx ni
runbeel ni zak loh ria diidx re.

Mam:

Ruite luuy re, briäl zased ro' bibliotek y zaka
tohb gi'ch ni rkin, nak sunal nah re or xirehn,
tsaa nah re gorsion.

Laa llindxa'pal

Lid

Pkaa loh ray ni ka nehz giät re ria diidx ni psaawal loh gi'ch ni
rsa'n rson.

Psnaa laadxal diidx re...

Tohb **gi'ch ni rsa'n rson** naka tohb gi'ch ni rkuaan loh tohb behn ni rumbeen ni rchaa diidx rgiein. Diidx re rkaa na dop sa na, zi'k sa diidx rkiin gan behn rek ni'k lla rkaa loh g'cha. Loh gi'ch re rya'n rson loh behn ni ruite, zek behn ni rriääl zä na tohb mandad, loh gi'ch re rsa'n behn diidx kalo zä behn y kalo ta gaklaa behn. Gi'ch re ruuna wen rya'n xson loh tohb behn zek gakbee behn kanehz zon tsana nad yob ñak vis behn.

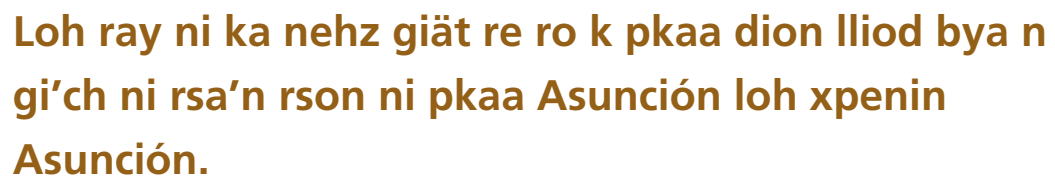
Pkaa tohb gi'ch ni rsa'n rson.

Behn ni la Asunción rkiin chie behn galop sa chiesii behn tohb xchiin behn Logiehdx. Tiend lad ni chie behn, riaawa ni rga' tas chop hor ba zä chipcho'p. Naa ya ba riol dzeh re. Llingaan behn ni Gul rähba loh behn chie na loh behn deeda xson behn lli mod kuaa behn sen loh tab ni gak yah ark ni rkiin gak tohb yah xil. Been yudar behn kuaa behn tohb gi'ch ni rsa'n rson, beenni dxiin ria diidx ni ka re ni rniptiidx behn.

¿Kalo chie behn ni la Asunción?

¿Lli nehza rkiin chie behna Logiehdx?

¿Lli diidx rkiin kuaa Asunción ni' gi'ch ni rsa'n rson?

[illegible]

**Biil loh gi'ch ni nehz sa pkaa y mna dion lina pkaa kal
ria ni rakniptiidx lool re.**

¿Lli na rnii loh gi'ch re chu loh kuaa gi'cha?

¿Lli na pkaal khor zä Asunción zäsii?

¿Llina pkaal dzeh ni kuaa gi'cha y lah behn ni been gi'ch re?

**Mnäb loh tohb sa' skueel o loh behn ni rseed luuy gool behn loh
gi'cha y mniptiidx loh behn ria diidx ni ziääd re:**

Lli xliool, tsana gool Gul loh gi'cha, ¿llina zakbee Gul lli nehza ruite
xtad Gul?

¿Llina psa'n Asunción lli kos guun llingaan behn deb ni kuäznala behn?

Bendza'k loh gi'cha lad ni rkiin gak ndza'k.

**Pkaa loh ray re lli xliool stob ze lad ni rkiin sa l tohb gi'ch ni
rsa'n rson.**

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ble tohb diidx ni pkaal nehz ya ra, beenni dxiina pkaa tohb gi'ch ni rsa'n rson. Golguun nde golgak riop tohb sa' skueel.

Gi'ch ni pkaad, golgoola stob, golgundza'ka zi'k ni ba bzied ka la't lliod ndzääb guund.

Mna riop loh gi'cha

Loh giäl rseed re luuy pseedal lliod rak xki'ch giib y lliod rak gi'ch ni xsa'n rson. Naa mnii tsohn mod ni nak tohb tohb gi'chre.

¿Lli mod nak gi'cha tohb tohba, lliod naka ren ka?

Xki'ch giib

Gi'ch ni rsa'n rson

Pkaa diidx ni raknab lool y be diidx lli kosa raknab loo.

¿Lliod rchaa mod ni nak gi'cha tohb tohba?

¿Gok y kalo ruunni mniet dxiin tohb gi'cha?

¿Lli nehza rkaa ria gi'ch re?

Guul *pensar* lliod ruun diidxa dxiin

Biil y mna loh ria diidx ni nak ngas de loh ria diidx ni ziääd re.

- A. Nah **pchib** yah loh däh.
- B. Nah **ndxib** yah loh däh.

- A. Luuy **bia'pal** gio' rek nee.
- B. Luuy **ñapal** gio' rek nee.

- A. Zik **bzohba** biila mba.
- B. Zik **nsiohba** ñoola.

Be diidx ria ni rakniptiidx lool.

¿Lliod nak ria diidx ni ngas, debloh naka o nu ni rchaa loh na ni nu loh diidx lad ni ka **A**?

¿Lliod nak ria diidx ni ngas, debloh naka o nu ni rchaa loh na ni nu loh diidx lad ni ka **B**?

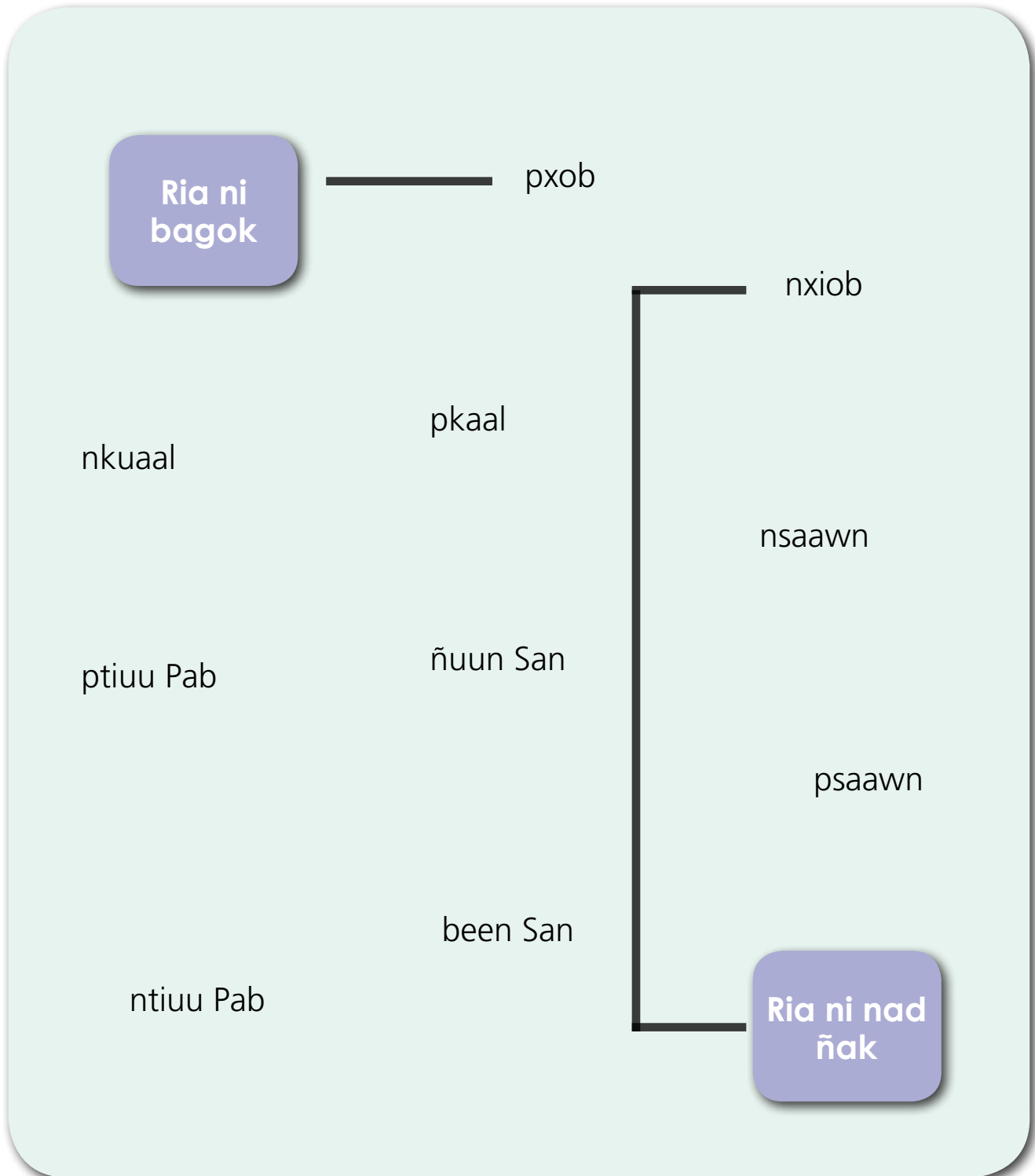
Biil diidx ni ka re.

Loh diidx zah nu ria diidx ni rnii ria ni rgien, za' ni bagiechn nehz ya ra. Re tsu'seedn chop loh diidx ria diidx ni rnii ria kos ni bagok. Tohb mod ni gien gan gumbeen ria diidx dion lliod rkaa na, rsloni' na kon ria letr re **p, b, m, w**. Sa' ni nak nde: psaawal, mnäbn, wiil, blään.

Ria diidx ni rnii ni nad tohb kos ñak nik rluuya diidx ya nad tohb kosa ñak. Tohb mod ni gumbeen ria diidx re tsana rsloni' na kon ria letr re **n, ñ, m**. Sa' ni nak nde: ñol, nñaaz, mbii, nriäl.

Pkaa tohb ray loh diidxa a lad ni ka tohb kahin lad ni rnii “Ria ni bagok”, “Ria ni nad ñak” byu’ kuidad nak kuaal sa’l raya. Mna loh ni yabagok ra.

Pkaa ni rniäb behn lool.

Tsohn diidx lad ni guuniil dxiin ria diidx **ni rnii yabagok.**

1. _____

2. _____

3. _____

Tsohn diidx lad ni guuniil dxiin diidx **ni rnii ria ni nad ñak.**

1. _____

2. _____

3. _____

Ni rak

3

giäl rseed

Ni rchiga'n gan ria behn:

- Gal loh gi'cha lliod ka diidxa, gal loh ria dibuh ni ziääd loh gi'cha ni'k guuna wen gakbeel lliod rak tohb **xki'ch junt**.
- Gakbeel loh giäl rseed re, lliod brie xnehz diidx ni rkaa loh **xki'ch junt** zek gumbeel gi'cha lliod brie xnehz diidxa tsana ba ka na loh gi'ch.
- Kiil ria diidx ni sak ni ziääd loh **xki'ch junt** re zek ya ba naal kalo ziääd ria diidx ni sak tsana kiila.
- Gool ngiehdx loh gi'cha. Lad ni ziääd ria diidx ni sak, goola been chieel zi k nak ni rkit laadxa.
- Bdiil lli diidx ndzääb tsu' loh **gi'ch ni raknáb ni rkiinn**.
- Luuy kuaal **gi'ch ni raknáb ni rkiinn**. Ble tohb loh ria ni ba pkaal kalo rkiin kaa gi'ch ni rnii ria ni gak.
- Mna loh gi'cha lliod naka y bendza'ka lad ni rkiin gundzakal loh **gi'ch ni raknáb ni rkiinn**.
- Bdiil lliod brie xnehz diidxa, lliod kuaa na, lliod nena loh gi'cha y lli diidx benni behn dxiin tsana kuaa gi'cha.
- Mna loh ria diidx ni ziääd loh gi'cha lliod rchaa na.
- Mna riop loh gi'cha lliod naka tohb tohba.
- Been *pensar* lliod nak diidxa ren ka y lli kos dzäloh ria letr ni rka ni' diidxa **z, s** y naaza letr **g** loh diidx ni rkaa ni rnii lli kos gak.

Mna loh ria dibuh re y be diidx riop behn ni rseed behn.

¿Lli diidx be ria behn ni re loh junt?

Bal ni rak ladxaal ganal mna loh xki'ch junt.

¿Lli diidx reyuy ria behn ni re loh dibuha?

¿Lliod nak tohb gi'ch ni la xki'ch junt y gok ra's ria gi'ch re?

¿Lli nehza rka ria gi'ch re?

¿Nu tsana ba beel tohb sa' gi'ch re?

**Weh loh Giche't ni roob, mna loh giche'ta lad
ni ka xki'ch junt, mna loh na lliod nak gi'cha,
lliody nak diidx ni rka loh na.**

XKI'CH JUNT

Gi'ch re bya'sa Logiehdx, leen lyuh Bak, len lyuh Lua, ni gok tas tohb hor zä pchipcho'p, ni rak xuhn gobihdx, bää gost, ihz chop mil chii. Laa zek brie ria te behn giehdx neen coldor ni ka ro' yu' lääy. Ria behn giehdx gok vis behn ni gak junt re. Loh junt re ro'k nak ni bia's gi'ch re lad ni rnii lliod bia'n behn diidx, lliod gak dxiin ni gak: Ni tsaa lihdx doctor, yu' ni la Centro de Salud, behn ni la Daniel Viveros Mejía laa behn guun dxiin re. Zek ria ni guxchiin behn ni tsaa yu'a, gala' na deed yu'lääy, sgala' na gahnäba loh ria xpehn gobier ni rnibee Centro de Salud ni zohb Bak. Loh yuh lad ni tsaa yu' re llehn loh na tiuu metr y llioola laa gak tiuu metr. Mod ni tsaa yu'a, ni'k byu' nidoo mna behn kalo ta roob yuha, zek zi'k za lal ta roob gak yua. Zeka bya'n behn diidx tsaa tohb yu' lad ni sob doctor gan behn loh ria bengidx, zak gak za tohb ze' lad ni kuäznal ria bengidx teda loh doctor. Zak gak za cho'p yu'in lad ni chie behn dech yu' y stob yu' lad ni tsu' tsä ria xchiin behn. Nik tas nak diidx ni gok, zek nehza byas gi'ch re ni rak pchii däh hor, laa gak dzeh ni gok giäl ruuy diidx re. Re ziääd lah ria behn ni bree ni bya's gi'ch re. Tuhñ ption lliod giäl ruuy diidx re.

A T E N T A M E N T E

**"SUFRAGIO EFECTIVO NO... REELECCIÓN"
"EL RESPETO AL DERECHO AJENO ES LA PAZ"**

President yu'lääy

Sínd yu'lääy

Secretar

C. Javier García Martínez C. Alberto Gómez Sandoval C. Juan Santiago López

Bzok diidx loh rniptiidx behn lool.

¿Chu behn bree loh junt re?

¿Chu ria behn been fir loh gi'ch re?

Biil loh xki'ch junt re tsadze gokbee ni kanii na.

Mna loh xki'ch junt bdiil kalo ziääd ria ni ka nehz giät re loh gi'cha. Golguuna golgak riop tohb sa' skuel.

- Lli gi'ch nde
- Ria diidx ni guy behn loh junt re
- Lli mod gok junt re
- Riadiidx ni be tas behn

Biil loh gi'cha chop tsohn bliak tas ni rkiin gool loh na nak ni gakbeel
lliod nak gi'cha.

Ble tohb diidx ni bya'n ria behna, lolla zek be diidx loh behn ni kaseed luuy, lli mod nak ni bya'n ria behn diidx ro'k: lli giäl ruuy diidxa gok, lli ngiähl gok giäl ruuy diidx ro'k.

Ble tohb diidx loh xki'ch junt ni bya'n ria behn. Loh gi cha ndzääb ziääd dzeh ni gok giäl ruuy diidxa, lli kos guun ria behn y chu ni'k guun ria ni gak. Blääs diidxa pkaa na loh ray ni ziääd re.

Biil ria diidx ni ziääd re, lolla bdiil ria diidx ni ya ba ption loh, loh xki'ch junt.

1. Xki'ch junt
2. Lli gi'ch nde
3. Ria diidx ni guy behn loh junt re

4. Lli mod
gak junt re

Ria diidx ni guy ria behn

Giähl ruy
diidx

Diidx ni
bya'n ria
behn

Lli nehza rni
behn zi'k

Lli dzeh gok
giähl ruuy
diidxa

Lli kos guun
ria behn

Chu ni'k nak ni
guuna

Lli diidx be
behn

Diidx ni been
gok giähl ruuy
diidxa

Lli nehza
gak zi'k

5. Xtiidx ria behn gok gi'cha (ruun ria behn ni we junt fir)

Naa luuy ba mnal, tohb xki'ch junt nde nak ria diidx ni nu loh na:

Lah gi'cha: Re ziääd lah gi'cha.

Lli gi'ch nde: Re rkaa kalo gok giäl ruuy diidxa, dzeh ni goka, hor ni brie behn y chu behna brie.

Ria diidx ni guy behn dzeh re: Re ziääd ria diidx ni guy behn.

1. Kaa lah ria behn ni ndzäáb giid junt zek gakbee behn lli na rna ria behna ni zak gak junta.
2. Kuää president diidx ni zak sloni' junt re.
3. Ga' ria behn ni chienihd lliod gak junt re:
4. Giäl ruuy diidx ni gak.

Zi'k nak nde: Lli mod gak ni tsaa lihdx doktor gak rmed ria behn

Lli mod gak junt re:

Ria giähl ruy diidx ni gak:

- Lliod gak ni tsaa lihdx doktor lad ni gak rmed ria behn. (Giäl ruy diidx ni gak)

Giähl ruy diidx:

¿Lli ngiäla gok junt re? ¿Lli kos been ni brie behn guy behn diidx?

¿Chu ni'k guun junta, lliod gak junta, kalo gaka? Nde nak ria diidx ni ruunni behn dxiin ni rnii behn lli nehza rnii behn zi'k, y lli nehza gak zi'k ni rnii behn.

Diidx ni bya'n ria behn:

¿Lli kos guun ria behn?

Chu ni'k guun ria dxiina.

Lli dzeh ba been behn gan dxina.

Xtiidx ria behn gok gi'cha:

Re nak lad ni ruun behn fir, ria behn ni weh junt re, zi'k za ria xtis.

Psnaa laadxal diidx re...

Tohb **xki'ch junt** naka tohb gi'ch ni sak. Loh gi'ch re rdiop ria te ria diidx ni rya'n ria behn loh junt.

Goolal ngiehdx

Goolal tla'in diidx sa' ni rnii behn goolal.

- a) Nad ndxäälä. (Mnii diidx re deb raall ta zal)
- b) ¿Lli zul? (Mnii diidx re zi'k nak ni rkit laadخال)
- ch) Laa stomas behn zääd. (Mnii diidx re deb raall ta zal)
- d) Ya ba byu' nisgieh. (Mnii diidx re zi'k nak ni rkit laadخال)
- e) Na luuy bdiil ren diidx, biil diidxa riop mod zi'k ni neh z sa bzieed luuy.

Luuy ndzääb ganal...

Tsana roolal ngiehdx, luuy zak tsaal xchieel mod nak xliool zaloh diidx ni kayool, zek ria behn ni rekuadah diidx ni kayool, gakbee behn lli diidx kaniil.

Luuy tsana gool, zi'k ni xliool zaloh diidx, zi'k za biila. Nu ze' rkiin gool ngiehdx o guul chieel ñab sa, beena. Nu ze' rkiin goola zi'k nak ni rwin laadخال o rkit laadخال, zi'k biila bal nak zi'k rñab diidx goola. Lad rkiin kuäznal tohb orin ka'l bee, rkiin kuääzal. Bal nak luuy guul ria te nde tsana kayool loh ria behn, ria behn nad behn geed, sdxaa laadx behn kuadah behn diidx ni kayool.

Re gool ngiehdx.

Tsana gool diidx ni ziääd, ni ka nehz giät re been nde nidoo: Nidoo biil diidxa toob kal leen xkiäl riehen gal. Tsana zayool, bdiil ria diidx ni maz sak, gokbee dion lliod rsiak behn ni pkaa diidx re, zek laa gak zi k gool diidxa. Pseed biila tob kal, loll zek ta goola ngiehdx loh ria behn.

Lli'n rey ni win

(Diidx ni be bäädx riop behn re)

...Tohb dzeh rähb bäaz loh Lli'n rey ni win: —Ya reed nah mod ni mbañ re, ria ni run, laa gaka laa gaka ruun zia' te dzeh: rguit gid y ria behn rak laadxa guita nah. Ria gid debloh naka ria te na, zi'k gak za ria behn, debloh nak ria te na. Zek nehza ya ba bieed nah zu gichlyuh re. Zeka rsya' ladx, bal guul wen ka'l nah su ro' liidxal, luuy, zek si ntsäay ro' ka su gichlyuh re, nad nah geed.

Zek nu gumbe ren ruid, ba lohll ni rieht dia rubee ni' behn y ba zya zyakuächlo. Zek ga'l, bal ni giehn dia kobee ni'l, nad dxieb guuna, zek nah sriäl neen lidx. Tsana kobee ni'l, ntsäay giehn dia, sguala zi'k nak rieht diahn ni rool behn. Naaza naa nak nah re nad gaw giät xtil ni trig nada gak xkiälmbañ, ¿Raal loh ria gihll ni rdeed trig? Ria gihll ro'k llete saka nak nah. ¡Nah nlas ro' ka zu!

Ga'l luuy xkich i'kal naka ngäch, naka zi'k ni nak ria gihll trig. Nah skit ro' ka ladx bal nak luuy ka'l nah nibeel nah. Ga'l tsana gan loh ria gihll trig ro'k ni'k snaa na ladx lliod nak xkichi'kal. Zi'k za skit ro' laadx tsana giehn dia lliod robee loh triga ru' bedox.

Behn ni pkaa nde: A. De Saint-Exupéry
***Lli'n rey ni win.* Editores Mexicanos Unidos S.A.**
4ª Edición, México, 1996, pp. 74-75.

Na golguy diidx riad behn ni pkadah tsana biilal.

¿Lli diidx nii loh gi'cha?

¿Chu ni'k reyuy behn xtiidx?

¿Lli mod xlliöl rliohll xtiidx *Lli'n rey ni win*?

Naa been pensar lli kos zaloh ria diidx ni biil loh gi'cha.

¿Gokbeel lli ngiähla ka ria diidx zi'k ni ka na?

Gokbe () Nad ñakbe()

¿Llina nu diidxa ni nadal ndxäl lliod ndzääb ñuun chieel ni ñyoola?

Ben gan () Nad ñun gan ()

Biil diidx “Bäi'k riopa bllahd”, nde ziäada loh gi'ch ni la Gi'ch ni rool behn loh. Nidoo biila xkiäl riehen gal, lolla zek bzuh gak list goalal ngiehdx.

Nak ni seedal goalal ngiehdx, beenni dxiin ria ni kanii diidx ni ka re:

- Nidoo biil diidxa xkiäl riehen gal, biil tsää, tsää, gokbee lli kos rnii loh gi'cha y gok ruunni mniet dxiin gi'cha.
- Biil ria diidxa zakru gokbee ni kayool.
- Mna dion kon nak ria diidx ni sak, zek tsana goola zi'k za tsaal chieel, zek gien lliod zaloh ria diidxa.
- Ndzääb ganal lliod la diidx ni goalal, kalo ziäada loh gi'ch, lliod la behn ni pkaa nde, chu la behn ni ptsaa diidx re. Ria diidx re ndzääb giäabala tsana slooal goalal.

Biil ria diidx ni ka re, mna loh ria dibuha y biil ria diidx ni rnii tohb tohb behna.

Bendxa'p ni la Lid ruun behn yudar behn ni la Viky. Lid rkiin behn, ria maistr ni ruun dxiin stob ze', xiäälä ria gi'ch ni rkiin ria maistr ni rnibee Viky loh gak ria gi'ch ni gunni behn dxiin zieed ria benin.

Be diidx riad behn ni kaseed luuy dion lliod nak ni rniptiidx behn luuy re.

¿Lli xliool, lli nehza sak gi'ch ni guun Lid?

Nak luuy, ¿lli xliool, lina ndzäab guun Lid tohb gi'ch ni ka' tohb behn ni runria Lid dxiin?

Nak luuy, ¿lli xliool, lli kos ruun gi'ch ni guun Lid?

Mna Iliod nak gi ch ni ka re, loll zek biil loh gi cha. Deb ni kayool loh gi cha, psaaw diidx ni rnii dzeh ni gok gi cha, Ili kos been ni kuaa gi cha, Ili dxiin nak behn ni zie gi'cha loh, blu' gak za sen lad ni rnii: gi'ch re zie gak za loh ria behn re, ria gi'ch ni naaz gi'ch re, Ili ngiähl kayaknab ria ni kayaknab.

Lua, ni rak gahl xuhn dzeh, bää juñ, ihz chop mil chii.

Diidx ni ziääd re: Raknab gi'ch ni nu leen yu'lääy

Maistr

ISAIAS DOMINGO HERNÁNDEZ MARTÍNEZ

President Logiehdx

Nde nak diidx ni nun luuy, Dad president

Loh gi'ch re, tuhñ rgieen xtiidxn ria ni rkiin. Tuhñ rñabn lool guunal wen deedal ria giche't ni ziääd lah re:

- Tohb gi'ch ni rnii kalo nu behn
- Gi'ch ni rak vis
- Ria gi'ch ni lrxääd loh ria xpehn gobier
- Gi'ch ni ni rtie'chd diidx
- Gi'ch ni ra's tsana rak giäl ruuy diidx

Ria gi'ch guuna wen gakbeen kon ria giçh ni runxchiin behn Logiehdx, zek laa ria gich'ch ro'k rkiin tsu' loh xki'ch ria behn ni seed diidx zah ni reyuun Instituto Estatal para Adultos.

Deb llä xtiidxn nde. Tuhñ rchiga'n guul wen deedal ria gi'ch re ni rñabn lool. Xtsään tan luuy, Dad president.

NAH, VIRGINIA MARTÍNEZ CRUZ, PKA GI'CH RE
Run dxiin IEEA

Pkaa loh ria ray ni ka nehz giät re ria diidx ni psaawal.

Psnaa laadxal diidx re...

Tohb **gi'ch ni raknáb ni rkiinn**, naka tohb gi'ch ni rka' ria xtis yu' lääy. Loh gi'ch re ro'k rkaa ria ni rniáb behn, zi'k naka ni ñab mniet gi'cht o tohb dxiin ni gak, o gaknab loh behn guun behn yudar gak xi tas ni rkiin mniet. Nde raka tsana tohb, tohb xkuua behn rkiina stob xkuua behn ni gak gan gak tohb dxiin, naka nak behn xpehn gobier o nad za. Ruun sa' gi'ch re rñab behn ni rkiin loh xpehn gobier o loh ren behn, loh gi'cha rnii behn ria ni rkiin gak yudar behn zek gak gan gak dxiin ni rchiga' behn gak.

Pkaa tohb gi'ch ni raknáb ni rkiinn.

Bendxa'p ni la Elia rak laadx behn ñab behn loh xtis deed xtis yu' lad ni rak giäl ruuy diidx, deed xtisa guun behn tohb lonih ro' yu'a. Laa behn rdeed behn xtiidx behn sa'n behn yu'a nya tsana loll loniha. Laa behn rkiin behn gak loniha ro'k laa ni xdahl loxtie behn rie. Ro'k guun behn xlonih xsan behn ni ba gok stob ihz ni reriop behn pchinia behn. Lonih re gaka ni rak gahdz dzeh, bää oktubr ihz re. Zek nehza rkiin guunal yudar behn gak tohb gi'ch ni raknab ni rkiinn. Blää xnehz diidxa nidoo dion lli kos ndzääb tsu' loh gi'cha, nad yääl laadخال ni tsu' ria nde loh gi'cha:

Dzeh ni ka gi'ch:

Diidx ni ka loh gi'cha:

Chu loh zie gicha (behn ni gie gi'cha loh):

Diidx ni kaa loh gi'ch (lli kosa kayaknab):

Zadiidx behn behn:

Lah behn y xfir behn ni rxiääl gi'ch (behn ni pkaa gi'ch ni raknab ni rkiinn):

Loh ray ni ka re ro'k pkaa gi'ch ni raknāb ni rkiin Elia.

Mna loh diidxa stob beni dxiin ria ni rniptiidx behn lol re.

¿Llina rnii loh gi'che'ta lli dzeh rkiin Elia yu'ni rak giäl ruuy diidx?

¿Llina rnii loh gi'cha ni pteed xtiidx Elia ni sya behn yu'a tsana loll xlonih behn?

¿Llina zakru rnii behn tsana pkaa behn diidx ni bzadiidx behn behn ni zie gi'cha loh?

Mnäb loh tohb sa' skuela gool gi'cha y mniptiidx loh na ria diidx ni ziääd re.

¿Llina ria ka diidx ni rkiin pkaa Elia loh gi'ch ni raknab ni rkiin?

¿Llina rakbee ka mniet ni kadeed xtiidx Elia ni zya Elia yu'a tsana loll gak loniha?

Bendza'k loh gi'cha lad ni rkiin gak ndza'k.

Loh ria ray ni ka nehz giät re rok pkaa lli xliool dion lli stob ze' rkiin gak tohb gi'ch ni raknab ni rkinn.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ble tohb diidx ni pkaal nehz ya ra, benni dxiina been tohb gi'ch ni raknab ni rkiinn. Pkaa loh gi'ch ni rienil skuel lad ni rkuaal. Golguun gi'cha golgak riopd tohb sa skuel.

Nak yääl ladd ni ndzäab goold diidx ni pkaad, guund zi'k ni ba bzied la't.

Mna riop loh gi'cha

Loh giäl rseed re ni bgieen, re bzied la't lliod rak xki'ch junt y gi'ch ni raknab ni rkiinn. Naa mnii tsohn mod ni nak tohb tohb gi'cha.

¿Lli mod nak gi'cha tohb tohba, lliod naka ren ka?

Xki'ch junt

**Gi'ch ni raknab
ni rkiinn**

Pkaa diidx ni raknab lool y be diidx lli kosa raknab lool.

¿Lliod rchaa mod ni nak gi'cha tohb tohba?

¿Gok y kalo ruunni mniet dxiin tohb tohb gi'cha?

¿Lli nehza rkaa ria gi'ch re?

Guul pensar lliod ruun diidxa dxiin

Biil loh ria diidx ni siääd re, mna loh ria diidx ni nak ngas.

Ria ni rak laadx Jacint guun

Logiehdx nu behn ni la Jacint. Behn re naka bengol laa behn rnii behn sbahñ ra behn mas nu guun behn ria ni rchaa laadx behn:

- Zuh behn tohb yah.
- Za'p behn "gio'w duuñ".
- Salaadx behn xahb bi'n ka' llahk behn ni la Viky.
- Sguít behn tohb pchihn riop llingaan behn ni la Ntoñ.

Nu ria stomas ria ni rak laadx behn guun behn xiäl nad behn gan llina saka diidx le:

- Gool loh ria llag ria refrán.
- Guun xkorrahl Lluaan.
- Nad gusla bal ni ki'ch behn giech nah re.

Blääs leen kuadrina ria diidx ni rnii ni guun behn ni la Jacint y ni nad behn, gan llina saka diidx le.

Ni guun behn	Ni nad behn gan llina zaka diidx le
Zuh behn	Guun

Biil loh diidx re.

Riäte behn nu ni rak laadx behn guun behn, sa' ni nak behn ni la Jacint. Nu ria ni guun behn zaka diidx le y nu za ni nad behn gan llina zaka diidx le. Xtiidx Zahn rapa diix ni rkaa tohb kos riop mod bal ni gaka diidx le o nada gak diidx le.

Ria diidx ni rnii ni gak tohb kos diidx le ni'k rsloni' na rkaa na letr **s** o **z**. Sa' ni nak nde: sniin, sriäälal, slia', zunxchiind, zuslaal.

Ria diidx ni rnii ni nad behn gan llina zaka diidx le nik rsloni' nakon letr **g** ni' na. Sa' ni nak nde: go'tsnaazal, gieen, gokbeen.

Biil loh diidx ni ziääd re y pkaa tohb X loh letr ni ridzu' loh diidx ni ka nidoo.

Ria diidx ni rnii ni gak tohb kos ni gak diidx nle, nik rsloni' na ren, ren mod:

- a) Ria kos ni bagok diidx le.
- b) Ria kos re ka llinä zaka diidx le o rak sa laadx behn.
- ch) Ria kos ni rchiin sa xkiälriehn behn.

Ria letr ni rkaa ni' ria diidx ni rnii diidx le gak diidx re:

- a) ñ, m b, z.
- b) g, s.
- ch) z, s.

Nde nak ria diidx ni nadn giap segur ni gaka:

- a) Gaw, giät y gan.
- b) Ben, gokbe y blib.
- ch) Snias, sgil y sriäl.

Biil loh ria diidx re zek ta pkaa tohb ✕ loh ria diidx ni rnii ni nadn gap segur ni gak y pkaa ray ni' ria diidx ni rnii ni rap behn segur gak.

Llie sgib lahid.

Gun lidx bal ni guun behn idar nah tsa tohb barda.

Za ro' lihdx llantiu Graciél stoo dzee.

Zun giindoo kon bääł gid loh lonih.

Bal ni giid Mar zek Chuch to' na guay.

Tuhñ re slliäln tiend rsila llie.

Bal ni nad nisgieh gal stiu yah stoo.

Bal ni gan loh Sergio sñääb gi'cha.

Sni xtiidx dios loh Carmel ro' yu' scuel.

Naa gie kohb.

Kalo ta ni pseed byana ikal

Pkaa tohb X loh diidx ni ziääd nehz giät ra ria ni ruul nidoo tsana rool loh tohb diidx.

Rol nidoo diidx ni ziääd nehz ni rsloh ni' diidxa tse, tse.	☐
Rwi loh ria dibuh, ria lah diidxa ria ze', lah ria diidxa o ria fot ni nu loh diidxa.	☐
Rniptiidx loh behn lli diidx ziääd ra.	☐
Rwi loh giche't ni ka diidxa loh y nehz dech giche'ta.	☐
Rwi lliod ka ria letr loh giche'ta.	☐
Rol ngiehdx asta lad ni siääd tohb <i>punto</i> y ruuy diidx riop behn ni rseed nah.	☐

Wii loh ria dibuh ni ziääd loh gi'ch re nu gakbeel chu ni'k pxääl gi'cha.

CARTILLA NACIONAL DE VACUNACIÓN					CURP
Nombre completo					SEXO
AVENDADO BOLANOS ESTHER BERENICE					mas X
Domicilio					
SAN JOSE BUENAVISTA, ELOROCHELTAN DE FLORES MAGON, TEST, OAX.					
Fecha de nacimiento					
Calle y Numero 2000 DE JULIO Ciudad 11 Estado 11					
Lugar de nacimiento					
SAN JOSE BUENAVISTA, ELOROCHELTAN DE F. MAGON, TEST, OAX.					
Fecha de registro					
2001 22 22					
Lugar de registro					
ELOROCHELTAN DE FLORES MAGON, TEST, OAXACA					

ESQUEMA BÁSICO DE VACUNACIÓN				
VACUNA	ENFERMEDAD QUE PREVIENE	DOSIS	EDAD	FECHA DE VACUNACIÓN
BCG	TUBERCULOSIS	ÚNICA	Al nacer	02-11-2000
SABIN	POLIO	PRIMERA	Al nacer	02-11-2000
		SEGUNDA	2 meses	09-01-2001
		TERCERA	4 meses	22-03-2001
		ADICIONAL	8 meses	01-04-2001
PENTAVALENTE (DPT+HB+Hb)	OPTELIA, TETRAXIN, HEPATIS B, INFLUENZA B, POLIO	PRIMERA	2 meses	09-11-2000
DPT	OPTELIA, TETRAXIN, HEPATIS B	SEGUNDA	4 meses	22-03-2001
		TERCERA	6 meses	01-04-2001
		ADICIONAL	12 años	13-03-2003
TRIPLE VIRAL (SR)	SARAMPION, RUBOLA, PAROTITIS	PRIMERA	1 año	02-11-2001
SR	SARAMPION, RUBOLA	SEGUNDA	4 años	
		ADICIONAL		
Td	OPTELIA, TETRAXIN	REPETIDO	4 años de los 10 años	
HEPATIS B	HEPATIS B	PRIMERA	4 años de los 10 años	
OTRAS VACUNAS	Doble viral	SEGUNDA	11 años de los 10 años	

KÓ-SÍN TJÍN JNDA RA SINCHÁ-NÁ				
JNDA	MÉ-CHIN RA BAKO-NÁ	KÓ-KI TJÍN LÁ BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ TJÍN NÓ	MÉ-NICHIN NÁ SINCHÁ-JE JNDA
BCG	PRIMEROS DOS	TA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	02-11-2000
SABIN	POLIO	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	02-11-2000
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	09-01-2001
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	22-03-2001
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	01-04-2001
PENTAVALENTE (DPT+HB+Hb)	PRIMEROS DOS	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	09-11-2000
DPT	OPTELIA, TETRAXIN, HEPATIS B	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	22-03-2001
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	01-04-2001
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	13-03-2003
TRIPLE VIRAL (SR)	SARAMPION, RUBOLA, PAROTITIS	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	02-11-2001
SR	SARAMPION, RUBOLA	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	
Td	OPTELIA, TETRAXIN	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	
HEPATIS B	HEPATIS B	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	
OTRAS VACUNAS	Doble viral	BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	
		BA BAKA SATE-NÁ	KÓ-SÁ NÁ SÁ NÁ NÁ NÁ	

Be diidx ria ni raknptiidx lool.

¿Lli xliol lli gi'ch nde?

¿Chu ni'k pxääl gi'cha?

¿Lli dxiin ruun gi'cha?

Biil loh diidx ni ziääd re y bzok diidx loh ni rniptiidx behn lol.

Ro' Skuel ni la "Miguel Hidalgo y Kostilla" ro'k byaa xdahl benin ni ptsuuy giib ni ruun planch. Behn ni rnibee ro' yu' skuela bee na diidx dzeluñ riopa behn ni nak comité de loh xsahn benin skuel ria ni kayak, zek nehza brieed diidx ni gok tohb giäl ruuy diidx loh lä'w ro' yu' skuel kon ria xsahn benin skuel, nde goka dzeh mart ni rak las 8:00 nehz rsil, giäl ruuy diidx re been behna nu bee behn diidx lli kos ndzääb guun behn nu ya nak dxiaa ra behn liaadz re ro' yu'.

¿Lli gi'ch ndzääb guun komite nu chie rson loh ria xsahn benin skuel laa ni tsu' giähl ruuy diidx re ro' yu' skuel?

- a) Diidx ni rre'ch.
- b) Gi'ch ni rsa'n rson.
- ch) Gi'ch ni rak vis.

¿Kalo kuua behn gi'ch re?

- a) Loh xki'ch ria benin skuela.
- b) Ro' yu' skuela.
- ch) Gi'ch ni ziääd ria ni rak diar.

Mna loh Giche't ni roob y bdiil gi'ch re. Psaw diidx ni guun wen luuy nu guunal gan guul tohb gi'ch ni rak vis lad ni nii lli kos nad ndzääb gak tsana ruunil dxiin giib ni ruun plancha nu nak dxiaal liaadz.

zi'k ni bzoob botona, gih dech plancha lla ruyuya, zek ba zak gunnil dxiin plancha.

Tsana nla plancha, nak sa'l plancha za llooba deb nla na loh laihd ni kayak planch, zek nak gak liaadz tsäika.

Nak xieohal loh plancha loh botoñ giib o sierr loh laihd.

Ptio' plancha loh gih tsana ya nal gunnil ra dxiin plancha o tsana ku'l nis neen plancha o tsana syaal plancha.

Giib re ndzääb kaa na loh gih, loh enchuf leen yu', nad ndzääb gid duu gihda. Bal nak ni rkin gid duu gihda, nido mna dion lina zuun duu gih want nade tedgih. Zi'k za nad ndzääb kaa plancha loh gih lad rkaa ni' xdiahl giib. Bal ni kaa plancha loh gih lad ni rkaa xdiahl giib, nu rrieis kuercha' duu gihda, y ni'k nu rrieis sloni' tohb liaadz.

Nak rul juer dech cable y nak niaazal lad ni bru. Nak kuaal cable lad ni nlaa.

Nad ndzääb tsu' plancha loh nis o ria tas cos ni nak zi'k nak nis deb ka na loh gih zek nad miet dxa liaadz ni haaz gih miet.

Tsana gunnil dxiin plancha, ndzääb gak mtiidx nial zek kuaal plancha loh gih. Tsana kayunil dxiin plancha, bzoob plancha tohb ze' lad ni soba dx'ch y nad benin haaza.

Deb ni ka plancha loh gih, ndzääb dedlool plancha, nak sa'la tohb ka na.

Tsana tio'l plancha loh gih, dabiuh duu gihda mnaaz gom nad ni ka loh duu gihda, nak kabyuul xtuu gihd plancha lad ni ga' tas.

Bal ni nadal gunnil dxiin plancha zakru y gak liaadz xin plancha, behn ni been plancha nad behn sutsää plancha y nad mod zo'kal plancha.

Nak gunnil dxiin plancha bal ni bliin xtuu gihd plancha o bal bliin loh gih na ni rkaa na loh gih. Pääal giiba loh behn ni gan loh giiba sutsää na.

Bal nak ni xim plancha y rkin dxa tohb giib leen plancha, nak gunnil dxiin giib ni nad gak xtiib plancha zek gunn planch dxiin zakru. Bal nak ni tsu' ren giib leen plancha, behn ni been plancha, nad behn sutsää na, nad mod zo'kal plancha.

Golgahn loh nde: Tsana gunnil dxiin bola, ndzääb söble plancha tsana sutsää na.

Bal nak ni nad plancha guun dxiin y rkin sutsää plancha. Bal nad xtuu gihd plancha deed gih, ni'k lad ni gad plancha o behn ni pti' plancha ni'k tsaa xtuu gihd plancha, zek nak dxa ni tohb liaadz. Zak za weni plancha lad ni sutsääna. Bal nak xin stob ze', laa gak zi'k been, zi'k ni been kal bal ni bliin xtuu gihd plancha.

Planch bula

Ria la't ni bziid nde:

Dioskilln ria te la't ni bziid nde ni ruun taurus.

Mod ni gok giib re, mod ni nak giib re, giib zakru nde, xchieh guuna dxiin zakru.

Taurus ruuna yudar ni nak xin gichlyuh.

Ria te ni benni behn dxiin gok planch re zak gan gak xchiina stob ze' o ren mod.

Tsana ya nadal gunnil dxiin planch re, bal ni nad rak tas laadzal sääbala, zek zak pchihla, blää ria giiba o ria goma bzääla lad ni rdiop ria nde y rdiop gakschiina stob.

Señal de distribución:
Fecha de compra:
Modelo:

Copyright © 2002 - 2004 Applique Consumer Products, Inc.

Fabricado en la República Popular de China
Impreso en la República Popular de China

Importado por:
Biv. Manuel Avila Camacho 2900 Int. 902 Los Pirales,
Toluca, México, D.F. 54500
Teléfono: (55) 1106-1400

Del interior marque sin costo:
01 (800) 714-2503

Applique
Consumer Products, Inc.
R220279-20-75E/SF

1200 W 120 V ~ 60 Hz
1200 W 220 V ~ 50/60 Hz

USA/Canada
México
01-800-231-9786
01-800-714-2503
www.blackanddecker.com

Accessories/Parts (USA/Canada) 1-800-738-0245
Accesorios/Partes (EE.UU./Canada)
Accessoires/Pièces (É.U./Canada)

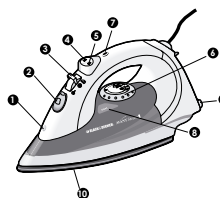
AS800 Series

Sak diidx re: Golgool loh gichie't re lad ni mii lliod gunnil dxiin planch re.

Planch re nak pueist guuna dxiin, gak xchiina ro' yu'.

Tsana kuaad plancha loh gih, nido golgahn dion lina gih ni zääd naka na 127v zi'k ni mii dech planch re zi'k nak loh gih ni kaa na.

Re gumbeel lliod nak plancha:

1. Lad ni määli nis mächa
2. Lad ru' nis rtsadoo plancha nis
3. Botoñ rbaä bola
4. Botoñ rbaä nis ni mäch
5. Botoñ ni mäch bola
6. Botoñ ni rbee kalo ta kuercha' plancha
7. Gih ni riohl plancha
8. Lad ni ru' nis
9. Lad ni rlieed xtuu gihd plancha rtsää duu gihda
10. Loh plancha

Tsu' ra nis neen plancha

Tsana tsu' nis neen plancha, ndzääb rio' na loh gih.

Botoñ ni rbaä bolaa bzooba lad ni mii nad bola rtee

Mnaaz plancha dx'ch, loll zek bdiidxua' plancha y psadoo na nis, tsaa nisa lad ni mii ba psadoo plancha. Benni dxiin tohb lili ni rbiis nis.

Ndzääb gakschiin nis ni ba wiib bree zehd loh na. Nad ndzääb tsadoo plancha ria nis diox ni rya.

Tsana ba dzaa plancha byu' nis, nak bdiidxua' plancha.

Gak planch mtiidx

Tsana sloof guul planch, ble lliod nak laihd ni gak planch. Ria laihd duu gom o laihd sed, bzoob plancha gak nla yool sa na. Zek ria laihd xliil, laihd duu lino, ni'k bzoob plancha gak nla stonin. Nak ni kuel mod ni zoolal plancha kalo ta gak nla na, mna dech planch ro'k mii lliod sob botoñ, zi'k

ni rkin gak nla plancha.

Tsana rio' plancha loh gih, bzoob botoñ dech planch lad ni mii Min.

Bzoob botoñ bola-a lad ni nad ni plancha kuää bola.

Kaa planch loh gih wenle riohl ni riohl plancha

Bzoob plancha kalo ta gak nla plancha mod ni nak laihd ni gak planch.

Psloh been planch tsana ruyuy gih dech plancha.

Tsana gunnil dxiin bolaa gak planch .

Bziäl nis neen plancha.

Kaa plancha loh gih.

Bzoob botoñ dech plancha lad ni mii Max.

Bzoob botoñ bola-a lad ni mii kuää na bola.

Tsana ruyuy gih dech plancha, zek psloh been planch.

Golgahn loh nde: Ria laihd duu gom y laihd sed nad gak gunnil dxiin bola, nu rrieis xinal laihda laa ni nla ro' ka plancha tsana rsiobba ndzääb kuää na bola.

Näch nis loh laihd y rtee xdiahl bola (Nde ruuna wen zek mti ptiidh loh laihd pront sa)

Pk'ch botoñ ni mäch nis zek kop loh laihd lad ni rak laachal guul planch o zak za pk'ch botoñ ni rbaä xdiahl bola

Tsana rak laachal rtee xdiahl bola, zek botoñ ni ruun kalo ta rch' plancha, bzooba lad ni mii Max y bläzh yuyy gih dech plancha

Golgahn loh nde: golkuäh zi'k ta 3 o 5 segund tohb tohb ni gi'ch botoñ bola.

Zi'k ni nak laihda, zi'k bee kalo gak nla sob plancha.

Re mii lliod rbercha' giiba

Diidx ni ka giehn ria laihd

lli laihda

Laihd ni nad gak gak planch

Laihd sed

Laihd gich

Laihd lili

Laihd duu Lino

Botoñ ni rbe kalo ta gak nla plancha

MIN MAX

Lliod ya plancha

Ptio' plancha loh gih, loll tsana ba byähl plancha, zek psya plancha.

Psya loh plancha benni dxiin tohb laihd bahn ni nguudx.

No use productos abrasivos.

Zekre sutsää plancha

Bzoob botoñ dech planch Min y botoñ bola bzooba lad ni mii nak kuää na bola.

Ptio' ni' plancha loh gih.

Bläzh yähl plancha.

Blaa nis neen plancha.

Pteeb xtuu gihdx plancha.

Blutsää plancha, bzoob le plancha

Ria ni guul zek nak dxaal ni tohb liaadz tsana gunnil dxiin plancha

Blaä plancha lad ni zääda, mna dion lina nya ka ruun plancha dxiin. Bal nak ni nu cos nak plancha o nu lli cos gok plancha deb ni zääda loh neh, zak yok giiba loh Taurus, laa behn tsaa giiba o gunda'k behna.

Planch re, ria behn ni ba ru' xkial rieh ndzääb gunni dxiina.

Giib re ndzääb gunnil dxiina mod ni mii loh xk'cha, zi'k ni ndzääb gunni miet dxiin giiba.

Tsana gunnil dxiin giiba nlob ro', bal ni gal kuää giiba tonin go'x, ni'k zi'k tas ruun ni naka giib kob, näik giiba ria seit ni nad kiin. Gak tohb horin ni guun giiba dxiin, rbiäzh go'xa.

Tsana gunnil dxiin plancha nlob, ptio' r' giche't, ria gom ni ka loh plancha, bal ni ka na dech plancha. Psya loh plancha benni dxiin tohb laihd nguudx.

Tuhñ rdeedn rson luuy benni dxiin nis ni ba wiib ba bree zehd loh na ni'k bzää neen plancha zek nak dxie' ria gied ni nu loh plancha lad rtee bola y lad rie nis ni mäch.

Tsana ba beel planch, bzoob le plancha deb ni yähl plancha.

Tsana ba bloollal bennil planch, bal nak ni bennil dxiin bola, ndzääb rtee nis neen plancha, byu' cuidad nad tsay luuy.

Deb ni nla plancha, nak kuaal plancha de'chal o dech stob cos. Ni'k guun wen nadal dxaal liaadz tsay luuy.

Botoñ bola chigpääle to ndzääb soba lad ni mii Min zek ta tio'l duu gihd ni' plancha.

Tsana gunnil dxiin plancha nlob, nido been planch tohb la' laihd ni nadal kiin zek gaksbeel dion lina nya loh plancha.

Nak ku'd nis diox o biaa lad ni ru' nis neen plancha zek nak dxie' ria gied ni nu loh plancha lad rrieded bola.

Tsana riohl gih dech plancha, ni'k rluuy diidx ni ba byöhl plancha. Tsana ba bie'ch ni nla planch, gih re lla ryobla zek rloh za rak nla plancha. Tsana ba brexcha plancha

Pkaa tohb ray loh lah ria tohb tohb gi'cha asta lad ni ka diidx ni rnii Ili kos siääd loh tohb gi'cha. Lah behn ni rxiääl gi'ch.

Gi'ch ni
raknäb ni
rkiinn

Gi'ch re ndzäab tsu' loh na diidx ni
ziääd ra o ni guuy behn, dzeh ni gaka,
chu loh zie gi'cha, diidx ni guuy behn,
behn ni rxiääl gi'cha y xfir behna.

Loh gi'ch re rkaa ria nro ni rsia'k behn.

Xki'ch giech
ni rääiz ptoo

Nde ndzäab tsu' loh na lah gi'cha, Iliod
nak gi'cha, Ili diidx guuy behn nido,
lad ni kayuuy behn diidx, ria diidx ni kiil
behn xnehz y Ili diidx bya'n behn.

Gi'ch re ruuna wen tsana rñäab behn
idar o ni rkiin behn loh xpehn gobier.

Xki'ch junt

Gi'ch re rkiin tsu' loh na lah behn ni
naka xki'ch, ria giech ni rgi'ch nidoo y
ria gie'ch ni rgi'ch benin tsana ba roob
benin.

Loh gi'ch re ro'k ru' ria diidx ni ria'n
behn loh junt.

Biil loh diidx ni ziääd re zek ta been ni ñäb behn lol.

Bal ni tohb xpeninal ni nu nehz lahdx gring nii na lool y giääba lool nde:

“¡Xtsäáy ten la’t! ¿Lli red? Nah ya ba zu giehdx ni la Tijuana. Ra’k laadx ñaab lohd xdahl mandad. Nan xtiu Bet ruite behn ro’ yu’a xiäl rakladx giid behn gidka’ behn nah ro’ terminal tsaa na juev las 12:00 nehz giääl. Tsaní xdahl ria yoo ni ka’t la’t, bzii tohb giib ni ruun grabar, naasa ziäälñii tohb televisión y xdahl ria kos byuy. Rkiin chienii behn tohb giib ni rsida nu tsu’ yoo. Ro’k dion loh sa’n dzeh juev. Zak sa gol kuee.”

Tsana ganal nde, luuy raklaadxa guul pueist tsana tsa xpeninal y dzäáb chiel chesiil ria ni gak pueist, zek nehza nad gak kuääsnal asta tsa xtiu benina ni la Bet.

Been pensar lli gi'ch ndzääb guunal nu gakbee xtiu benina ni la Bet laa ni tsaa xsobrin behna y bzok diidx loh ria diidx ni rniptiidx behn lool re:

¿Lli gi'ch ndzääb guunal?

¿Lli diidx ndzääb tsu' loh gi'ch re?

¿Chu loh gie gi'ch re?

¿Kalo ndzääb kuaal laal?

[illegible]

Biil loh gi'ch ni rsa'n rson stob zek ta pkaa tohb ✕ loh diidx ni gok falt loh gi'ch ni rsa'n rson.

Ze' ni kuaa gi'ch re, dzeh y kor kuaa gi'ch re	☐
Lah behn ni zie gi'cha loh	☐
Xtsääñ	☐
Gok falt diidx ni rnii lli dzeh y hor ni tsaa xsobrin behn	☐
Gok falt diidx ni rnii kalo chie behn chieka' behn xsobrin behn	☐
Gok falt diidx ni rnii ni ndzääb guun behn ni la Bet	☐
Gok falt diidx ni rnii lli giib ni rsia rkiin guuy yoo ni rkiin xtiu Bet	☐
Lad ni rsakloh behn behn	☐
Lah behn ni rxiääl gi'ch	☐
Diidx ni guuy behn dop sa na	☐

Bal ni pkaal tohb ✕ loh diidxa pkaa gi'cha stob.

Biil diidx ni siääd re.

Ni rak 25 xpenin skuel maistr ni la Lluah Muñoz de ro' skuel "Tepeyac", ni zohb Atotonilco, lyuh México blooll behna pseedá lliod rsiutsää ria tub nis, rak laadx behn ñaab behn idar loh behn ni rnibee ro' yu' skuela behn ni la Silver Cruhiz nu guun behn xkichie't ria behna laa ni ba bloolla zek gak xlonih behn dzeh 28 bää septiembr ihz 2015.

Bal ni rak laadx maistr Lluah guun rchiina gi'ch ni raknab ni rkiinn ni been Virgiiñ Martin, ¿lli diidx rkiin tsaa behn re?

Psaaw ria diidx ni rkiin tsaa maistr Lluah.

Lua, ni rak gahl xuhn dzeh, bää juñ, ihz chop mil chii.

Diidx ni zäääd re: Raknab gi'ch ni nu leen yu'lääy

Maistr

ISAIAS DOMINGO HERNÁNDEZ MARTÍNEZ

President Logiehdx

Nde nak diidx ni nun luuy, Dad president

Loh gi'ch re, tuhñ rgieen xtiidxn ria ni rkiin. Tuhñ rñabn lool guunal wen deedal ria giche't ni zäääd lah re:

- Tohb gi'ch ni rnii kalo nu behn
- Gi'ch ni rak vis
- Ria gi'ch ni lxiäälld loh ria xpehn gobier
- Gi'ch ni ni rtie'chd diidx
- Gi'ch ni ra's tsana rak giäl ruuy diidx

Ria gi'ch guuna wen gakbeen kon ria gi'ch ni runxchiin behn Logiehdx, zek laa ria gich'ch ro'k rkiin tsu' loh xki'ch ria behn ni seed diidx zah ni reyuun Instituto Estatal para Adultos.

Deb llä xtiidxn nde. Tuhñ rchiga'n guul wen deedal ria gi'ch re ni rñabn lool. Xtsääñ tan luuy, Dad president.

NAH, VIRGINIA MARTÍNEZ CRUZ, PKA GI'CH RE
Run dxiin IEEA

[illegible]

Pkaa ria diidx ni rkiin kaa tohb tohb ze' loh ria diidx pchiuk ni ziääd re zek nii na. Mna loh ni yabagok ra.

katiäs, kasa'p, kayahz, kayool, rseed, reis rähy raw

Benni dxiin ria diidx ni ka leen kuadra.

1. _____ bedx.
2. _____ gobihdx.
3. Lluah laa behn _____ lad ni rak gohz.
4. Ricard laa na _____ loh lonih ro' xyu' skuela.
5. Bendxa'p ni la Soledad zya' te dzeh _____
behn loh ria behn INEA.
6. Bendxa'p ni la Mech chigiääl te _____ behn
hor sa.
7. Bendxa'p ni la San chigiääl te _____ behn
laihd mant.
8. Zya' te dzeh _____ bziaa ni rääy leen gis.

**Pkaa tohb la' diidx y loh diidx ro'k blu' tohb diidx ni rluuy
tohb kos ni ruun mniet rchieh o ruun mnieta zia' te dzeh.**

Roola

Rsiaa na

Rbää na

Rnii na x

**Pkaa tohb la' diidx y loh diidx ro'k blu' tohb diidx ni rluuy
tohb kos ni kayak mer le tsana kanii mniet.**

Zad zuh xnii

Kayaal nisgieh

Kayak dxiin

Kayool

Loh ria letr ni ngo'ts naaz re ro'k bdiil ria diidx re ni rnii:
blīi, bläik, bdahw, ptio', mbähz, ñool, nyaa, ndio'. Zi'k ni ba
za dxiäl tohb tohb diidxa, psaawa leen tohb rrueidin.

a	b	r	u	s	n	d	i	o	'
e	l	l	o	o	e	i	ñ	p	z
x	l	p	ä	z	k	p	i	t	x
h	i	l	l	i	r	e	b	i	o
ṭ	i	o	u	r	k	ä	a	o	l
r	g	t	o	'	t	p	k	'	w
e	w	r	z	x	z	l	i	m	ä
l	e	ñ	i	u	a	e	o	s	k
ñ	i	o	m	b	ä	h	z	i	a
u	d	o	z	r	y	a	e	ch	n
t	x	l	l	i	l	s	w	y	y
a	ch	t	ñ	i	g	x	a	d	h
a	i	l	m	b	d	a	h	w	a
r	u	n	w	o	r	g	z	u	x

Pkaa ria diidx ni xliool chizu' tohb tohb ze' loh ria diidx ni ka re. Mna loh ni yabagok ra.

Blähz	Mbähz
Bya'	
	Niok
Gokbee	
Gohll	

Benni dxiin ria diidx ni ka leen kuadr re, pkaa na lad ni xliool chi zu' na tohb tohb ze' loh ria diidx pchiuk ni ka ra.

sgiib	zaa	sdiaawn	sbika	zuun	sxiobnis
kiib	gaa	diaawn	bika	guun	lliobnis

1. Bendxa'p ni la An nu rries _____ behn lahyd tsana looll ria benin kita.
2. Tsana looll behn seed behn, zek ta ba zie behn _____ behn tsu' behn zilaadx behn.
3. Tuhñ _____ xdiahl ro'ka zä' tsana ba nu zä'.

4. Nu rries _____ ria behn rek giehdx re, tsana
ba been behn gan been behn ria ni rak laadx behn guun behn.
5. _____ bal ni naz stonin la maz llio' domih, nah
zun barbako lonih ni zääd.
6. _____ bal ni naka ro' nisdoo zu, nah sxiobnis
loh nisdoo, depte tohb hor zun want nad ziladx.

**Biil ria diidx ni ka re loll zek ptsaa diidxa ni ze' na mod ni za
loh diidx ni ka-a, ptsaa diidxa zi'k ni ba pseedal. Mna loh ni
yabagok ra.**

Sxuuñ	Lluuñ
	Hii
Snixihn	
	Llihdx
Stsaa	
Zya	
	Yak
Sbahñ	

Lah behn ni kaseed

Xtiee xtdad behn

Xtiee xniaa behn

Lah behn

Pkaa tohb sen sa' nde ☒ leen ruedin ni ka nehzi giät ra, ria ni been behn ni kaseed beena gan gokbee na loh giäl rseed ni gok de tohb xkuua loh gi'cha.

RFE o CURP

Ni rak 1 xkuua

- Runbee behn con nak ria gi'ch ni la gi'ch ni ☐
- rkuaa rehdx loh junt, xki'ch domih ni rahll, gi'ch ni rkaa rehdx behn
- Rchääl behn diidx ni ndzäab tsu' loh ria gi'ch ni gohn behn loh ni siäd loh xkuua loh gi'cha. ☐
- Rakbee behn ria diidx ni biil behn ni ka loh xkuua loh gi'cha. ☐
- Rchääl behn lli mod rkaa diidx zah, loh ria ni bagohn behn loh xkuua re. ☐

Nah mni diidx le ña ka been behn riäte nde

Dzeh. _____

lah behn y xfir behn ni kaseed behn

2 Apëky
Winwëtijték je'e tu'u

- Rchääl behn gok, kalo y lli dxiin ruun ria gi'ch ni gohn behn loh, loh xkuua re. ☐
- Rkuua behn ria diidx ni ndzäab ka loh ria gi'ch ni gohn behn loh, loh xkuua re sa' ni nak gi'ch ni rak vis, gi'ch ni rsa'n rson, y gi'ch ni raknab ni rkiin behn. ☐
- Ruun behn gan rchääl behn diidx ni raknääb loh behn loh ria gi'cha. ☐
- Rchääl behn lli mod rkaa diidx zah, loh ria ni bagohn behn loh xkuua re. ☐

Nah mni diidx le ña ka been behn riäte nde

Dzeh. _____

lah behn y xfir behn ni kaseed behn

GAN NI PSEED LULT

¿Illi cos pseed?

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

_____ Xfir behn ni kaseed _____

Gok been behn nde

Dzeh _____

Kalo been behn nde _____

_____ lah behn y xfir behn ni pteed gícha

Giäl rseed diidx zah

En este material encontrarás actividades de gran utilidad que te ayudarán a poner en práctica el conocimiento que tienes sobre la lectura y la escritura de nuestra lengua zapoteca a través del trabajo con diferentes tipos de textos. La finalidad de este material es que sigas interesándote por aprender más sobre la lectura y escritura en tu lengua.

Te invitamos a que descubras todo lo que puedes conocer a través de este módulo

Loh gi'ch re ro'k siääd xdahl loh
ria ni guul nu guuna idar luuy
zek guul gan seedal gool y kuaal
diidx zah. Gi'ch re goka laa ni
guuna wen luuy gakbeel Ili mod
rooln y rkuaan diidx zah.

Rniäbn lool kiil ria giälnahn loh
gi'ch re.

DISTRIBUCIÓN GRATUITA
Nde rsalaadx behna luuy

Este programa es público, ajeno a cualquier partido político. Queda prohibido su uso para fines distintos a los establecidos en el programa.

Didzá • Dichsá • Ditsáh • Diidx zah • Zapoteco Sierra Sur/ NEA